



SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
TEKNIIKAN JA LIIKENTEEN ALA

JÄTELAIN JA MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN MUKAINEN SIISTEYSVALVONTA - SIILINJÄRVEN KUNNAN TEOLLISUUSALUE

Opinnäytetyö

TEKIJÄ:

Eeva Saarelainen

Koulutusala Tekniikan ja liikenteen ala	
Tutkinto-ohjelma Ympäristötekniikan tutkinto-ohjelma	
Työn tekijä Eeva Saarelainen	
Työn nimi Jätelain ja Maankäyttö- ja Rakennuslain mukainen siisteysvalvonta - Siilinjärven kunnan teollisuusalue	
Päiväys 7.6.2021	Sivumäärä/Liitteet 59 / 5
Toimeksiantaja Siilinjärven Kunta, Ympäristönsuojelu	
Tiivistelmä <p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli järjestää siisteysvalvonta Siilinjärven kunnan teollisuusalueille. Siisteysvalvonnan tarkoituksena oli estää teollisuus- ja yritystoiminta-alueiden roskaantuminen, ehkäistä ulko-varastoinnin aiheuttama maisemahaitta ja ympäröivälle asutukselle aiheutuvia haittoja. Lisäksi siisteysvalvonnessa seurattiin yritysten jätehuollon toteuttamista jätelain 124 §:n ja kunnan jätehuoltomääräysten mukaisesti.</p> <p>Siisteysvalvonnan prosessi aloitettiin hankkimalla tiedot valituilla teollisuusalueilla sijaitsevista yrityksistä, minkä jälkeen yrityksille lähetettiin viranomaisen laatima tarkastusilmoitus, johon liitettiin jätehuoltolomake. Jätehuoltolomake sisälsi yrityksissä syntyvien jätteiden, öljyn- ja hiekanerotinjärjestelmien ja vaarallisten jätteiden kartoituksen. Tarkastusilmoituksen lisäksi laadittiin tiedote, joka julkaistiin Siilinjärven kunnan nettisivuilla, paikallislehdessä ja kunnan Facebook-sivuilla. Siisteysvalvonnan lisäksi tehtiin kehitysprojekti, missä selvitettiin yritysikiinteistöjen piha-alueen siisteyden vaikutusta yrityksen imagoon, öljyn- ja hiekanerotinjärjestelmätarkastukset sekä selvitettiin kyselyn avulla teollisuusalueella sijaitsevien yritysten halukkuutta järjestää jätehuolto yhteiskeräysmenetelmällä muiden teollisuusalueella sijaitsevien yritysten kanssa. Lopuksi siisteysvalvonnasta sekä öljyn- ja hiekanerotinjärjestelmien tarkastuksista tehtiin yrityskohtainen tarkastuspöytäkirja, joka lähetettiin yrityksille. Tarkastuspöytäkirjaan koottiin valvonnassa esille tulleet asiat, annettiin tarvittaessa viranomaisen asettama määräaika siivouksille sekä ohjeistettiin yrityksiä öljyn- ja hiekanerotinjärjestelmien huolloissa ja kaivojen merkinnöissä.</p> <p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli muodostaa kattava kuva Siilinjärven kunnassa järjestettävästä siisteysvalvonnasta. Valvonnassa tehtyjen havaintojen perusteella yritysten tulee kiinnittää huomiota piha-alueen siisteyteen, ulko-varastoinnin- ja jätehuollon järjestämiseen sekä öljyn- ja hiekanerotinjärjestelmien toimintaan ja niiden huoltoihin. Teollisuusalueella sijaitsevat yritykset eivät olleet kiinnostuneita jätehuollon järjestämisestä yhteiskeräyksenä.</p>	
Avainsanat siisteysvalvonta, teollisuusalue, valvonta, tarkastus	

Field of Study Technology, Communication and Transport	
Degree Programme Degree Programme in Environmental Technology	
Author Eeva Saarelainen	
Title of Thesis Organizing a Cleanliness Control in the Industrial Areas of Siilinjärvi Municipality	
Date 7 June 2021	Pages/Appendices 59 / 5
Client Organisation /Partners Siilinjärvi Municipality, Environmental Protection	
<p>Abstract</p> <p>The aim of the thesis was to organize a cleanliness control in the industrial areas of the municipality of Siilinjärvi. The purpose of the cleanliness control was to prevent the littering of the industrial and business areas as well as the landscape disadvantage caused by the outdoor storage and forestall further harm to the surrounding human settlement. Furthermore, the implementation of the waste management in companies was monitored in accordance with the section 124 of the Waste Act and with the municipal waste management regulations.</p> <p>The cleanliness control process started with obtaining information from companies located in the selected industrial areas, whereupon the companies were sent an inspection notification drawn up by the authorities and attached with a waste management form. The waste management form included a survey of the companies' generated mixed and hazardous waste and the utilized oil and sand separation systems. In addition to the inspection notification, a bulletin was drawn up which was published on a website and the Facebook page of Siilinjärvi municipality and in a local newspaper.</p> <p>In addition to the cleanliness control, a development project was done in which the impact of the cleanliness of the commercial property yard area to the company's image was investigated. Next, an inquiry was sent out to find out the willingness of the companies located in the industrial area to organize the waste management using a joint collection method with the other companies located in the industrial area. Finally, a company specific inspection report was prepared of the inspections carried out and sent to the companies. The inspection report summarized the issues raised during the inspection, determined a deadline for the cleaning issued by the authority and instructed the companies in the maintenance of oil and sand separation systems and in the marking of wells.</p> <p>Based on the findings of the inspection, companies should pay attention to the cleanliness of the yard area, the organization of external storage and the waste management as well as the operation and maintenance of the oil and sand separation systems. As the result, however, the companies located in the industrial area are not interested in organizing the waste management as a joint collection at the moment.</p>	
<p>Keywords cleanliness control, industrial area, control, inspection</p>	

ESIPUHE

Haluan kiittää Siilinjärven kunnan ympäristönsuojelua aiheesta ja opinnäytetyön teko mahdollisuudesta. Erityiskiitos Siilinjärven kunnan ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiaiselle yhteistyöstä, avusta ja tuesta opinnäytetyöprosessin aikana. Lisäksi kiitän kaikkia Siilinjärven kunnan ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan työntekijöitä sekä lautakuntaa hyvästä yhteistyöstä. Haluan kiittää ohjaavaa opettajaa, yliopettaja Merja Tolvasta tuesta, avusta ja hyvästä ohjauksesta opinnäytetyön kirjoittamisen aikana. Lopuksi haluan kiittää perhettäni sekä ystäviäni tuesta ja kannustuksesta, niin opinnäytetyön tekemisen kuin opintojeni aikana.

Kuopiossa 10.9.2021

Eeva Saarelainen

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	7
2	YMPÄRISTÖN SIISTEYSVALVONTA JA VIRANOMAISET	8
2.1	Roskaantumisen	8
2.2	Ulkovarastointi	8
2.3	Valvontasuunnitelma ja valvontaohjelma	9
2.4	Viranomaiset	10
2.4.1	Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen	10
2.4.2	Kunnan rakennusvalvontaviranomainen	11
2.5	Siisteyvalvonnan toteutus ja jälkivalvonta	12
3	TEOLLISUUSKOHTEIDEN VALINTA, VALVONTAPROSESSI JA LÄHTÖKOHDAT KEHITYSPROJEKTILLE	13
3.1	Lähtötietojen kerääminen ja ilmoitus valvonnasta	15
3.2	Yritysten jätehuoltokartoitus	15
3.3	Kehitysprojektiin kuuluvat selvitykset	15
4	TEOLLISUUSALUEIDEN SIISTEYSVALVONTAPROJEKTI	17
4.1	Valvontatarkastuskäynnit	17
4.2	Tulokset	18
5	TEOLLISUUSYRITYSTEN JÄTEHUOLTOKARTOITUS	25
5.1	Tausta	25
5.2	Suunnitelma ja toteutus	26
5.3	Tulokset	26
6	HIEKAN- JA ÖLJYNEROTINJÄRJESTELMIEN TOIMINNAN KARTOITUS	30
6.1	Vaatimukset ja ohjeet	30
6.2	Suunnitelma ja tarkastukset	33
6.3	Tulokset	34
7	SELVITYS YRITYSTEN HALUKKUUDESTA JÄRJESTÄÄ JÄTEHUOLTO YHTEISKERÄYKSELLÄ.....	37
7.1	Tausta	37
7.2	Kysely	37
7.3	Selvityksen tulokset	38

8	JOHTOPÄÄTÖKSET TULOXSISTA	39
9	KEHITTÄMISEHDOTUKSET	41
10	POHDINTA.....	42
	LÄHTEET	43
	LIITE 1: TARKASTUSILMOITUS.....	45
	LIITE 2: JÄTEHUOLTOLOMAKE	48
	LIITE 3: KYSELY YHTEISKERÄYKSESTÄ YRITYKSILLE	50
	LIITE 4: TARKASTUSPÖYTÄKIRJA	55
	LIITE 5: ÖLJYN- JA HIEKANEROTINJÄRJESTELMÄ TARKASTUSLISTA.....	57

1 JOHDANTO

Siilinjärven kuntastrategian toiminta-ajatuksena on, Siilinjärvi haluaa edistää asukkaiden hyvinvointia tarjoamalla laadukkaita palveluita yhteistyössä maakunnan, muiden kuntien ja eri toimijoiden kanssa. Siilinjärven kunnassa arvoja ovat vastuullisuus, avoimuus, asukaslähtöisyys ja innovatiivisuus. Tavoitteena on asumisen monimuotoisuus, viihtyisä ympäristö sekä sivistyksen, sosiaalisen toimintakyvyn ja terveyden edistäminen kunnassa. (Siilinjärven Kunta, Kuntastrategia toiminta-ajatus, 1–4.)

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ja rakennusvalvontaviranomaisella on;

lainsäädäntöön perustuva velvollisuus ehkäistä roskaantumista ja turvata kuntalaisille hyvä ja viihtyisä elinympäristö. Kunnan tulee alueellaan valvoa ja edistää ympäristönsuojelua siten, että luontoa tai muuta ympäristöä suojelemalla, hoitamalla ja kehittämällä turvataan kunnan asukkaille terveellinen, viihtyisä ja virikkeitä antava sekä luonnontaloudellisesti kestävä elinympäristö. (Laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta 64/1986, 3 §).

Maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteena on;

alueiden käyttö ja rakentaminen tulee tehdä niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä (Maankäyttö- ja rakennuslaki 1999/132, 1 §).

Kunnan on myös huolehdittava;

alueiden käytön suunnittelusta, rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta alueellaan sekä maapolitiikan harjoittamisesta. Kunnalla tulee olla käytettävissään tehtäviin riittävät voimavarat ja asiantuntemus. (Maankäyttö- ja rakennuslaki 1999/132, 20 §).

Opinnäytetyön tarkoituksena on muodostaa kattava kuva Siilinjärven kunnassa tehtävästä siisteysvalvonta prosessista. Työ toteutetaan yhteistyössä Siilinjärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja rakennusvalvontaviranomaisen kanssa. Tehtävänä on kohteina olevien teollisuusalueilla toimivien yritysten tietojen hankkiminen, jätehuollon kartoittaminen, siisteysvalvontatarkastuksien järjestäminen sekä selvittää kyselyn avulla alueiden yritysten halukkuutta järjestää jätehuolto yhteiskeräys menetelmällä. Lopuksi yritysten öljyn- ja hiekanerotinjärjestelmien tarkastukset ja tarkastusten loppuraportointi.

2 YMPÄRISTÖN SIISTEYSVALVONTA JA VIRANOMAISET

Siisteysvalvonnalla Siilinjärven kunnassa tarkoitetaan teollisuus- ja yritystoiminta-alueiden roskaantumisen sekä ulkovarastoinnin aiheuttaman maisemahaitan ja ympäröivälle asutuksella aiheutuvien haittojen estämistä. Valvonnan tarkoituksena on valvoa yritysten jätehuollon toteuttamista siten, että jätelain ja kuntien jätehuoltomääräysten säännökset toteutuvat.

2.1 Roskaantuminen

Roskaantumisen estämisestä on säädökset jätelaissa (646/2011). Roskaantumisen valvonta kuuluu jätelain perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin. Siisteysvalvontaan kuuluu jätelain perusteella tehtävä roskaantumisen valvonta sekä maankäyttö- ja rakennuslain nojalla tehtävä ulkovarastoinnin valvonta. Ympäristön siisteysvalvontaa tehdään suunnitelmallisesti alue kerrallaan vuosittain tehtävään suunnitelmaan perustuen.

Roskaantuminen määritellään jätelaissa;

ympäristöön ei saa jättää jätettä, hylätä konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa. (Jätelaki 646/2011, 72 §).

Roskaantumista valvotaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tulleiden ilmoitusten ja viranomaisen omien havaintojen perusteella. Valvontaviranomaisella on tarkastusoikeus jätelain 123 §:ssä lueteltujen määräysten mukaan. Ilmoituksen jälkeen viranomaisen ensimmäisenä selvittää, onko ilmoitus aiheellinen ja tarkastaa roskaantuneen alueen. Viranomaisen antaa siivoamisvelvolliselle määräyksen roskaantuneen alueen siivoamisesta jätelain 75 § 1 momentin mukaan sekä antaa siivouksille määräajan. Tarvittaessa viranomaisen voi määrätä jätelain 13. luvussa määritellyjä hallintopakkeinoja käyttäen roskaantuneen alueen siivoamisesta. Siivouskehotuksen tai -määräyksen määräajan jälkeen alueelle tehdään seurantatarkastus.

2.2 Ulkovarastointi

Rakennusvalvontaviranomaisen suorittama siisteysvalvonta perustuu maankäyttö- ja rakennuslakiin.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan ulkovarastointi on järjestettävä niin;

ettei se turmele tieltä tai muulta yleiseltä kulkuväylältä tai alueelta näkyvää maisemaa taikka häiritse ympäröivää asutusta. Asemakaava-alueella ei aluetta saa käyttää häiriötä aiheuttavaan tai ympäristöä rumentavaa varastointiin taikka pitkäaikaiseen tai laajaan tavaroiden ulkosäilytykseen, jollei asemakaavasta muuta johdu. (Maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999, 169 §.)

Lisäksi ulkovarastointia valvotaan kunnassa esimerkiksi kohteen muun luvittamisen yhteydessä sekä mahdollisten naapureiden yhteydenottojen perusteella. (Nuutinen, 2021).

2.3 Valvontasuunnitelma ja valvontaohjelma

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava alueelleen ympäristönsuojelulain mukaista säännöllistä valvontaa varten valvontasuunnitelma. Valvontasuunnitelmassa tulee olla tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista. Suunnitelmassa on kerrottava, miten valvonta järjestetään, millaisia tavoitteita sillä on, sekä miten riskejä arvioidaan. Valvontasuunnitelma on tarkastettava säännöllisesti. Siilinjärvellä valvontasuunnitelma tarkastetaan kolmen vuoden välein tai tarvittaessa tiheämmin, esimerkiksi lainsäädäntömuutosten vuoksi. (Nousiainen, 2021).

Valvontasuunnitelman pohjalta laaditaan valvontaohjelma, joka ohjaa valvontatyötä. Valvontaohjelmaan kirjataan luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimijoiden määräaikaistarkastukset ja muu säännöllinen valvonta. Valvottavista kohteista ja niihin kohdistuvista säännöllisistä valvontatoimista tulee olla tiedot valvontaohjelmassa. Valvontaohjelman tulee olla ajan tasalla. (Ympäristöministeriö, Ympäristövalvonnan ohje vuosi luku, 32–36.) Valvontaohjelma laaditaan Siilinjärvellä vuosittain.

Ympäristönsuojelulain 168 §:ssä ja jätelain 124 §:ssä kerrotaan viranomaisen säännöllisestä valvonnasta, valvontasuunnitelmasta sekä valvontaohjelmasta seuraavasti;

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava alueelleen tämän lain mukaista säännöllistä valvontaa varten suunnitelma (valvontasuunnitelma). Valvontasuunnitelma on tarkistettava säännöllisesti.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on valvottava ympäristöluvanvaraisia, ilmoituksenvaraisia ja rekisteröitäviä toimintoja säännöllisesti määräaikaistarkastuksin. Tarkastuskohteet ja -tiheys on määriteltävä ympäristöriskien arvioinnin perusteella.

Valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta ohjelma (valvontaohjelma). Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla. (Ympäristönsuojelulaki 527/2014, 168 §.)

Lisäksi kunnanvalvontaviranomaisen on määräajoin asianmukaisesti tarkastettava sellaiset laitokset ja yritykset, joiden toiminnassa harjoitetaan jätteen laitos- tai ammattimaista käsittelyä, syntyy vaarallista jätettä, harjoitetaan jätteen ammattimaista kuljettamista tai keräystä, toimitaan jätteen välittäjänä, toteutetaan jätteen kansainvälisiä siirtoja. Valvontaviranomaisen on laadittava 1 momentissa tarkoitettujen toimintojen, joihin liittyy tai voidaan perustellusti olettaa liittyvän jätteen kansainvälisiä siirtoja, tarkastuksia ja muuta valvontaa varten suunnitelma. (Jätelaki 2011/646, 124 §.)

Siisteysvalvonta on Siilinjärven kunnan valvontaviranomaisen vastuulla olevaa jätelain 124 §:n mukaista valvontaa. Viranomaislautakunta tekee siisteysvalvonnasta vuosittain suunnitelman, missä päätetään teollisuusalueesta, joka otetaan vuoden siisteysvalvontakohteeksi. Vuosittaisen kohteen valintaan vaikuttavat mm. eri teollisuusalueita koskevat yhteydenotot viranomaisille.

2.4 Viranomaiset

Siilinjärven kunnan ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaisen tehtäviä hoitaa viranomaislautakunta. Tarkastustehtäviä tekevät lautakunnan alaiset viranhaltijat. Viranhaltijoille on annettu laajasti lautakunnan toimivaltaa ympäristönsuojelulain sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa lupa-asioissa. Hallintopakkomenettelyihin liittyvää päätösvaltaa käyttää viranomaislautakunta. (Nousiainen, 2020.)

Siilinjärven kunnan hallintosäännön 28 §:ssä säädetään viranomaislautakunnan tehtävistä ja toimivallasta. Viranomaislautakunta johtaa ja kehittää alaisen toimialaa sekä vastaa palvelujen tulokellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Viranomaislautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslain (132/199) tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena, kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena, maa-aineslain (555/1981) tarkoittamana lupa- ja valvontaviranomaisena sekä katujen ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (669/1978) tarkoittamana valvontaviranomaisena.

Viranomaislautakunnan toimivaltaan kuuluu ratkaista maankäyttö- ja rakennuslain 161a § mukaisena kunnan määräämänä viranomaisena veden johtamista ja ojittamista koskevat asiat, ratkaista maankäyttö- ja rakennuslain 167 § ympäristönhoitoon liittyvät asiat, ratkaista pelastustoimilain (379/2011) 75 § mukaiset poikkeamiset väestönsuojan rakentamista koskevat asiat, ratkaista luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla yksityisen maalla olevan luonnonmuistomerkin rauhoittamiseen sekä ratkaista ulkoilulaissa (606/1973) kunnan leirintäalueviranomaiselle määrättyihin tehtäviin liittyvät asiat. Lisäksi viranomaislautakunta päättää kunnan ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamisesta. (Nuutinen, 2021.)

2.4.1 Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä on säädetty laissa kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta (64/1986).

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävinä ovat mm.

1. huolehtia ympäristönsuojelun suunnittelusta, kehittämisestä ja ympäristön tilan seurannasta.
2. järjestää kunnassa ympäristönsuojelua koskevaa ohjausta ja neuvontaa.
3. ympäristönsuojelua koskevissa asioissa viranomaisen tulee tiedottaa ja valistaa sekä edistää kuntien viranomaisten välistä yhteistyötä.

Ympäristönsuojelupäällikön ja ympäristönsuojelutarkastajan toimivallasta säädetään Siilinjärven kunnan hallintosäännön 29 §:ssä. Ympäristönsuojelupäällikön toimivaltaan kuuluu huolehtia viranomaislautakunnassa käsiteltävien, lainsäädännössä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle määrättyjen asioiden valmistelusta.

Ympäristönsuojelutarkastajan toimivaltaan kuuluu myöntää esimerkiksi poikkeus ympäristönsuojelulain (527/2014) 156d §:n mukaisista talousjätevesien käsittelyä koskevissa asioissa.

2.4.2 Kunnan rakennusvalvontaviranomainen

Yleisiä rakennusvalvontaviranomaisen tehtäviä on lueteltu maankäyttö- ja rakennuslaissa (MRL 132/1999) ja maankäyttö- ja rakennusasetuksessa (MRA 895/1999). Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on lain ja asetuksen mukaan mm.

1. valvoa kaavojen noudattamista ja huolehtia rakentamista sekä toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä.
2. valvoa rakennettua ympäristöä, rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa.
3. antaa rakentamisen neuvontaa.
4. osallistua rakentamisen viranomaisvalvontaan.
5. järjestää rakennussuunnitelmien kaupunkikuvallisia ja teknisiä tarkastuksia.

Siilinjärven kunnan hallintosäännön 29 §:ssä säädetään rakennustarkastajan tehtävistä ja toimivallasta. Rakennustarkastaja toimii maankäyttö- ja rakennuslain 21.2 §:n tarkoittamana rakennustarkastajana ja päättää sekä ratkaisee seuraavia maankäyttö- ja rakennuslain ja/tai maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaisia asioita, joita ovat mm.

1. lain ja asetuksen mukaiset lupahakemuksien ratkaisut.
2. aloittamisoikeudesta päättäminen.
3. luvan voimassaolon jatkaminen.
4. katselmuksista, tarkastuksista ja erityismenettelyistä päättäminen.
5. päättää kiinteistöjen yhteisjärjestelystä- ja kuntotutkimuksen vaatimisesta ennen korjauskehotuksen antamista.
6. luvan myöntäminen rakentamisessa säännöksistä, määräyksistä ja kielloista tai muista rajoituksista poikkeamiseen lupapäätöksen yhteydessä.
7. tilapäisen rakennuksen rakennuslupahakemuksen ratkaiseminen.
8. kokoontumistiloja koskevan erillispäätöksen tekeminen.
9. rakennuspaikan ja korkeuspaikan merkitseminen.
10. rakennuksen osoitmerkinnän valvonta. (Nuutinen, 2021.)

2.5 Siisteysvalvonnan toteutus ja jälkivalvonta

Valvonnan lähtökohtina ovat maankäyttö- ja rakennuslain 169 § (ulkovarastointi), jätelain 72 § (roskaantuminen) ja jätelain 124 § (määräajoin tarkastettavat laitokset ja yritykset).

Viranomaisen valvonta tulee olla ympäristönsuojelulain 168 §:n mukaan säännösten ja määräysten mukaista, laadukasta, säännöllistä sekä tehokasta. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on valvottava ympäristöluvanvaraisia, ilmoituksenvaraisia ja rekisteröitäviä kohteita määräaikaistarkastuksin, jotka ovat kirjattu valvontaohjelmaan.

Viranomaislautakunta tekee vuosittain työohjelman, jonka perusteella valvontaa tehdään. Työohjelmaan kirjatut kohteet määräytyvät viranhaltijoille tulleiden yhteydenottojen tai viranomaisen omien havaintoihin perusteella. Työohjelmassa on määritelty lautakunnan siisteysvalvontatarkastukset ja viranhaltijoiden tarkastukset kohteisiin. Lisäksi viranhaltijat tekevät seurantatarkastuksia, jotka koskevat siivouskehotuksen saaneita kohteita.

Viranomaislautakunta tekee siisteysvalvonnasta vuosittain suunnitelman. Lautakunta valitsee kunakin vuonna valvottavan teollisuusalueen sekä tarvittaessa yksittäiset kohteet, joissa on ollut jo useita viranhaltijan tarkastuksia eivätkä siivoukset ole edenneet. Lautakunnan tarkastuksilla valvotaan jätelain nojalla roskaamiskieltoa sekä maankäyttö- ja rakennuslain nojalla erityisesti ulkovarastoinnin asianmukaisuutta. (Ympäristön siisteydenvalvonnan työohjelma vuosille 2020–2021, pöytäkirjanote 1.)

Viranomaistyön pohjana ja valvontaohjeena käytetään ympäristöministeriön julkaisemaa ympäristövalvonnan ohjetta. Valvontaviranomaisen tarkastukset jaetaan määräaikaistarkastuksiin ja muihin tarkastuksiin. Määräaikaistarkastukset ovat valvontaviranomaisen valvontaohjelmaan kirjattuja suunnitelmallisia tarkastuksia, joita tehdään ympäristönsuojelulain 168 §:n mukaan. Muut tarkastukset voivat olla esimerkiksi yrityksen toiminnasta aiheutuvista päästöistä tai yleisöilmoituksista johtuvia tarkastuksia. Muiden luvanvaraisten laitosten tarkastamisessa voidaan käyttää otantaa. (Ympäristöministeriö, Ympäristövalvonnan ohje 2016, 59–61.)

Viranomaistoiminta tulee perustua lakiin. Lainvastaisen tilan havaitessa valvontaviranomaisen tulee ryhtyä toimiin laillisen tilan palauttamiseksi. Valvontaviranomainen voi antaa neuvontaa ja ohjausta menettelytavoista sekä kuulla toiminnanharjoittajaa, miten laitton tilanne korjataan. (Ympäristöministeriö, Ympäristönsuojelulainsäädännön laillisuusvalvontaopas 2014, 16.)

Tarkastuksella puututaan lainvastaiseen toimintaan ja selvitetään, miksi alue on roskaantunut. Ympäristönsuojeluviranomainen antaa kehotuksen ja/tai määräyksen alueen puhdistamisesta siivousvelvolliselle tai kiellon toiminnan jatkamisesta. Määräystä tai kielltoa voidaan tehostaa hallintopakolla. Ympäristönsuojeluviranomainen päättää myös tutkintapyyntöjen tekemistä poliisille lainvastaisesta teosta. Ympäristölupavelvollisten toimintojen valvonnassa on mahdollista muuttaa lupamääräyksiä tai peruuttaa lupa kokonaan. (Ympäristöministeriö, Ympäristönsuojelulainsäädännön laillisuusvalvontaopas 2014, 16.)

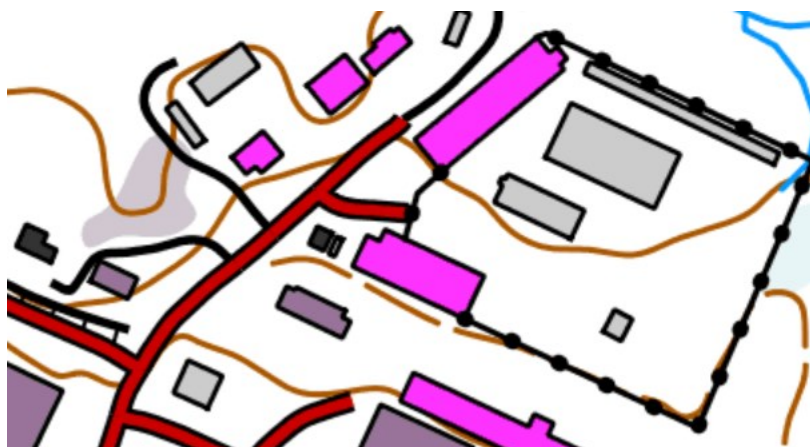
3 TEOLLISUUSKOHTEIDEN VALINTA, VALVONTAPROSESSI JA LÄHTÖKOHDAT KEHITYSPROJEKTILLE

Siilinjärven kunnassa on aloitettu suunnitelmallinen teollisuusalueiden siisteysvalvonta muutama vuosi sitten. Kunnan valvontaviranomaisten tarkoituksena on tarkastaa kaikki teollisuusalueet muutaman vuoden kuluessa. Valvontoja tehdään vuosittaisina projekteina (valvontajakso) yleensä keväällä tai syksyllä, kun lumi ei peitä maata. Vuoden 2020 teollisuusalueiden siisteysvalvontaprojektissa oli tarkastettavia yrityksiä 27. Valvontakohdealueet valittiin lautakunnan siisteysvalvontasuunnitelman pohjalta.

Valvontakohteina olleet teollisuusalueet näkyvät alla olevissa kuvissa (kuvat 1 ja 2). Teollisuusalueella A tarkastettavia yrityksiä oli 22 kappaletta ja teollisuusalueella B yrityksiä oli viisi kappaletta.



KUVA 1. Teollisuusalue A (Maanmittauslaitos)



KUVA 2. Teollisuusalue B (Maanmittauslaitos)

Seuraavissa taulukoissa on esitetty, minkälaisia tarkastuksia tehtiin teollisuusalueiden yrityksille. Jokaiselle valvonnasta ilmoitetulle yritykselle tehtiin siisteysvalvontatarkastus ja jätehuollon kartoitus. Öljyn- ja hiekanerotinjärjestelmien tarkastuksiin valittiin sellaiset yritykset, joiden toiminnassa oli öljytuotteiden käsittelyä. Taulukoihin 1 ja 2 on koottu yrityskohtaisesti ja alueittain toteutuneet siisteysvalvontatarkastukset, jätehuoltokartoitus ja erotinjärjestelmien tarkastukset.

TAULUKKO 1. Teollisuusalueen A-yritysten toteutetut siisteysvalvontatarkastukset, jätehuolto-kartoitus ja erotinjärjestelmien tarkastukset.

	Siisteysvalvonta-tarkastukset	Jätehuolto-kartoitus	Öljyn-ja hiekanerotin järjestelmien tarkastus
ALUE A			
Yritys 1A	x	x	
Yritys 2A	x	x	
Yritys 3A	x	x	
Yritys 4A	x	x	x
Yritys 5A	x	x	
Yritys 6A	x	x	x
Yritys 7A	x	x	
Yritys 8A	x	x	
Yritys 9A	x	x	
Yritys 10A	x	x	
Yritys 11A	x	x	
Yritys 12A	x	x	x
Yritys 13A	x	x	x
Yritys 14A	x	x	x
Yritys 15A	x	x	
Yritys 16A	x	x	
Yritys 17A	x	x	
Yritys 18A	x	x	
Yritys 19A	x	x	
Yritys 20A	x	x	
Yritys 21A	x	x	x
Yritys 22A	x	x	

TAULUKKO 2. Teollisuusalueen B-yritysten toteutetut siisteysvalvontatarkastukset, jätehuolto-kartoitus ja erotinjärjestelmien tarkastukset.

	Siisteysvalvonta-tarkastukset	Jätehuolto-kartoitus	Öljyn-ja hiekanerotin järjestelmien tarkastus
ALUE B			
Yritys 1B	x	x	
Yritys 2B	x	x	
Yritys 3B	x	x	
Yritys 4B	x	x	x
Yritys 5B	x	x	

3.1 Lähtötietojen kerääminen ja ilmoitus valvonnasta

Valvontakohteeksi määritellyltä teollisuusalueelta selvitetään ensin teollisuusalueella toimivat yritykset ja niiden yhteystiedot (puhelinumero, osoite, yrityksen yhteyshenkilö ja sähköposti). Tiedot kootaan alueellisesti excel-taulukkaan, joka on pohjana tarkastusilmoitusten (liite 1) lähetykselle. Teollisuusalueiden yrityksille lähetetään kirje valvonnan ajankohdasta ja tarkoituksesta postitse noin kuukautta ennen valvonta-ajankohtaa. Kirjeeseen liitetään jätehuoltolomake (liite 2), joka sisältää öljyn- ja hiekanerotinjärjestelmien ja vaarallisten jätteiden kartoituksen. Jätehuoltolomake ja erotinjärjestelmä kartoitukseen liittyviin kysymyksiin vastaukset pyydetään lähettämään viranomaiselle ennen tarkastuksen ajankohtaa tai esittämään tarkastuksen aikana.

Viranomaisella on velvollisuus ilmoittaa valvonnasta ja valvonnan ajankohdasta. (Hallintolaki 434/2003, 39 §). Valvonnasta tiedotetaan mahdollisimman laajasti, jotta valvonnan kohteilla sekä muilla teollisuusalueilla havahdutaan tekemään siivoukset oma-aloitteisesti kiinteistöilään. Viranomainen tiedottaa valvonnasta paikallislehdessä, kunnan internet- ja Facebook-sivujen kautta. Ennen tarkastusajankohtaa lähetetään kaikille yrityksille ”muistutussähköposti”, jonka liitteenä on tarkastusilmoitus sekä jätehuoltolomake. Sähköpostilla muistutetaan tarkastusajankohdasta, jätehuoltolomakkeen täyttämisestä ja sen palauttamisesta etukäteen viranomaiselle. Yrityksiä, jotka eivät ole palauttaneet täytettyä jätehuoltolomaketta, muistutetaan soittamalla.

3.2 Yritysten jätehuoltokartoitus

Jätehuollonvalvonta tehdään jätelain 124 §:n perustuen. Ympäristönsuojeluviranomaisen velvollisuus on valvoa yrityksiä, joissa syntyy vaarallista jätettä. Jätehuoltokartoituksessa selvitetään yrityksissä syntyviä jätelajeita ja vaarallisia jätteitä. Jätteiden varastointitapa, varastoitavien jätteiden jätemäärät sekä jätteiden kuljettajat selvitetään samassa kartoituksessa.

Jätehuoltokartoituksen lisäksi viranomainen selvittää yrityksissä olevat öljyn- ja hiekanerotinjärjestelmät, mikäli niitä on. Erotinjärjestelmistä tärkeimmät selvittävät asiat ovat viimeisin huolto- ja tyhjennyskerta.

Jätehuoltolomake pyydetään yrityksiltä täytettynä ennakkoon, jolloin viranomainen voi kartoittaa ne yritykset, joiden jätehuollossa on mahdollisesti huomautettavaa ja erotinjärjestelmät tarkastettava.

3.3 Kehitysprojektiin kuuluvat selvitykset

Kehitysprojektin selvityksen kohteiksi valitaan yritys kiinteistöjen piha-alueen siisteys vaikutus yritysten imagoon, öljyn- ja hiekanerotinjärjestelmätarkastukset sekä selvitetään kyselyn avulla yritysten halukkuutta järjestää jätehuolto yhteiskeräyksellä.

Yritysten piha-alueen siisteyttä tarkastellaan tarkastuskäyntien yhteydessä niin, että jokaisen yrityksen kohdalla katsotaan yrityksen ulkoalueiden kokonaiskuvaa; miltä yritys näyttää kulkuväylältä katsottuna, tarvitseeko ulkoalue opasteita tai tulisiko yrityksen kiinteistöalue rajata esimerkiksi aidalla. Tämän avulla halutaan antaa kehitysideoita yrityksille, joiden piha-alueen siisteydessä olisi parannettavaa sekä kehoitetaan mahdollisesti lisäämään opasteita.

Öljyn- ja hiekanerotintarkastuksilla opastetaan yrityksiä niiden käyttöön ja huoltoon siten, että ne toimivat suunnitellusti. Tarkastuksella viranomaisen ohjeistaa sekä varmistaa, että järjestelmille on tehty määräaikaishuollot ja kaivonkannet ovat merkitty selkeästi. Aikaisemmissa valvonnoissa on huomattu, että yrityksillä, joiden toimintaan ei liity öljytuotteiden käsittelyä, ovat erotinjärjestelmät usein jääneet huoltamatta. Yrityksille halutaan antaa tietoa erotinjärjestelmistä ja niiden toiminnasta, jolloin yritykset muistaisivat huoltaa järjestelmiään säännöllisesti.

Kyselyn (liite 3) avulla selvitetään yritysten halukkuutta järjestää jätehuolto yhteiskeräysmenetelmällä, mikä on sama asia kuin "kimppa-astia" asuinkiinteistöillä. Yhteiskeräys yrityksillä tarkoittaisi sitä, että jätehuolto järjestettäisiin samassa tai lähikiinteistössä sijaitsevien yritysten kesken ja näistä yksi yrityksistä toimisi jätehuollosta vastaavana. Yhteiskeräys järjestettäisiin vain tavanomaisten jätteiden keräykselle. Yritykset voisivat ehkä säästää yhteiskeräyksellä jätehuollon kustannuksissa sekä pihan alueen käytössä, mikäli toimijalla on pieni piha-alue. Jäteastiat sijoitettaisiin keskitetysti ao. vastuussa olevan yrityksen alueelle.

4 TEOLLISUUSALUEIDEN SIISTEYSVALVONTAPROJEKTI

Teollisuusalueiden siisteysvalvonta suoritettiin lokakuun puolivälissä vuonna 2020. Valvonnasta ilmoitetuille yrityksille tehtiin kunnan ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaisen tarkastukset. Tarkastuksiin osallistuivat viranomaislautakunnasta kolme edustajaa sekä ympäristönsuojelusta ympäristönsuojeluntarkastaja, ympäristönsuojelun harjoittelija ja rakennusvalvonnasta rakennustarkastaja.

Tarkastuksilla valvottiin yritysten ulko- ja varastoalueiden siisteyttä jätelain ja maankäyttö- ja rakennuslain säädösten näkökulmasta sekä käytiin läpi yritysten jätehuollon järjestäminen jätehuoltolomakkeen avulla yrityksen vastaavan henkilön kanssa.

Tarkastukset aloitettiin teollisuusalueelta A (kuva 1), jonka jälkeen siirryttiin teollisuusalueelle B (kuva 2). Tarkastus tehtiin yritys kerrallaan suunnitelmallisesti.

4.1 Valvontatarkastuskäynnit

Tarkastuksilla valvottiin yrityskiinteistöjen piha-alueella tapahtuvaa varastointia maankäyttö- ja rakennuslain säännösten ja asemakaavamääräysten mukaisesti sekä yrityksen kiinteistöllä mahdollista roskaantumista. Roskaantumiseksi katsottiin tilanteet, joissa tonteilla oli varastoituna jätteeksi katsottavaa tavaraa tai ainesta taikka romuajoneuvoja tai muuta jätteeksi luokiteltavaa romua. Lisäksi selvitettiin, oliko tonteilla varastoituna esimerkiksi varaosa käytössä olevia romuajoneuvoja ja vaarallisia jätteitä, joiden varastointi vaatisi ympäristönsuojelua/tai jätelainsäädännön perusteella erityisiä olosuhteita.

Suunnitelmana oli tarkastaa kahden päivän aikana valvonnan kohteeksi valitut teollisuusalueiden yritykset. Tarkastettavana oli 27 yritystä, jotka olivat mm. metalliteollisuus-, kunnossapito-, huolto- ja urakointiyrityksiä, maatalouden- ja rakentamisentarvikkeita myyviä yrityksiä sekä pizzeria ja lounaskahvila. Tarkastukset pystyttiin tekemään sujuvasti ja ripeästi, koska etukäteisvalmistelut olivat tehty hyvin.

Tarkastuksilla katsottiin yhdessä yrityksen ja/tai kiinteistön edustajan kanssa yrityksen piha-alue ja kirjattiin havainnot sen siisteydestä ja mahdollisesta roskaumisesta yrityskohtaiseen tarkastuslistaan. Piha-alueelta havaitut jättejakeet kirjattiin ja ulkovarastointia tarkasteltiin asemakaava määräysten mukaisesti; miten piha-alue on aidattu ja onko piha-alue siisti. Tarkastuksella käytiin läpi palautettu jätehuoltolomake ja tarkastettiin kiinteistön jätteenkeräyspaikat ja jätteiden varastointitavat.

Jokaisesta yrityskäynnistä tehtiin tarkastuspöytäkirja (liite 4), johon kirjattiin havainnot kuviin ja tarvittavat toimenpiteet sekä ohjeet yritykselle.

4.2 Tulokset

Valvontatarkastus tulee tehdä siten, ettei se aiheuta ko. kohteille haittaa. Viranomaisen päättää tarkastuksen suorittamisesta ja sen ajankohdasta. Asianosaisen poissaolo ei ole este tarkastukselle, mikäli hänelle on varattu tilaisuus osallistua tarkastukselle. (Ympäristöministeriö, Ympäristönsuojelulainsäädännön laillisuusvalvontaopas 2014, 28–29.)

Tarkastuksella viranomaisen toteaa mahdollisen roskaantumisen, joka yksilöidään riittävällä tarkkuudella esimerkiksi metalliromujen tai jätelajien mukaan. Erityistä huomioita tarkastuksella kiinnitetään vaarallisiin jätteisiin sekä mahdollisiin maastossa näkyviin öljyläikkiin, jotka voivat olla merkkejä maaperän pilaantumisesta.

Roskaantuneen alueen siivoukselle annetaan määräaika. Jos ko. alueella on todettu vaarallisia jätteitä (romuakkuja, jäteöljyjä tai muita nestemäisiä vaarallisia jätteitä), siivoukselle annetaan lyhyt määräaika, joka on noin yksi kuukausi. Tavanomaisten jätteiden siivoukselle annetaan roskaantumisen laadun mukaisesti määräaika, mikä on sulan maan aikaan kolme - kuusi kuukautta. Viranomaisen asettamien määräaikojen jälkeen tehdään alueelle seurantatarkastus, jossa tarkastetaan siivottu alue.

Viranomaisen siisteysvalvonnan tulokseksi saatiin:

- Roskaantumista havaittiin kahdeksalla yrityksellä, joille annettiin siivouskehotus.
- Yhden yrityksen piha-alueen siisteys sekä ulkovarastointi oli siten laiminlyötyä, yritys joutuu lautakunnan käsittelyyn.
- Huomautuksia tuli 11 yritykselle siisteydestä sekä ulkovarastoinnin järjestämisestä.
- Kahdeksalla yrityksellä siisteys ja ulkovarastointi olivat kunnossa.

Siivouskehotuksen ja -huomautuksen saaneilla yrityksillä oli piha-alueella havaittavissa roskaantumista tai puutteita ulkovarastoinnissa. Roskaantuminen aiheutui mm. metalliromusta ja muusta romuksi katsottavasta tavarasta. Jätepuutavaraa oli kasattuna piha-alueelle sekä täysiä ja tyhjiä tynnyreitä ja kanistereita oli mm. trukkilavojen päällä. Maaperässä oli todettavissa öljyläikkiä sekä yritys 5 A:n tontilla todettiin kattotiilijätettä, jota oli käytetty maantäyttönä (kuvat 3–9).



KUVA 3. Yritys 3 B:n piha-alueella olevaa metalliromua ja tynnyreitä (Mutanen, 2020).



KUVA 4. Yritys 3 B:n piha-alueella havaittua puutavaraa (Mutanen, 2020).



KUVA 5. Yritys 2 B:n piha-alueella varastoituna tynnyreitä ja kanistereita sekä muuta romua (Mutanen, 2020).



KUVA 6. Yritys 2 B:n piha-alueella varastoitua puutavaraa (Mutanen, 2020).



KUVA 7. Yritys 11 A:n piha-alueella havaitut öljyläikät (Mutanen, 2020).



KUVA 8. Yritys 11 A:n tontilla varastoituna autotallin ovia ja muuta tavaraa (Mutanen, 2020).



KUVA 9. Yritys 5 A:n tontille maantäyttönä käytetty murskattuja kattotiiliä (Mutanen, 2020).

Lisäksi tarkastuksilla tuli esille mm. seuraavaa;

- Yritysten vaarallisten aineiden, nesteiden ja öljyjen varastoinnissa oli puutteita (kuva 10).
-> Öljyt ja vaaralliset aineet tulee varastoida valuma-altaan päällä (kuva 11).
- Polttoainesäiliöiden läheisyydestä puuttuivat imeytysaineet ylivuotojen varalta (kuva 12).



KUVA 10. Öljyjen ja muiden vaarallisten aineiden väärä varastointitapa ilman valuma-altaita (Mutanen, 2020).



KUVA 11. Jäteöljyjen ym. muiden nesteiden oikeaoppinen varastointitapa valuma-altaiden päälle (Mutanen, 2020).



KUVA 12. Polttoainesäiliön vierestä puuttuu imeytysaine (Mutanen, 2020).

Piha-alueen siisteyden ja ulkovarastoinnin järjestelyjen tulokset ovat koottu yrityskohtaisesti ja alueittain taulukoihin 3 ja 4.

TAULUKKO 3. Alueen A yritysten piha-alueen siisteys ja ulkovarastoinnin järjestelyt.

	Kunnossa	Siivouskehotus
ALUE A		
Yritys 1 A	x	
Yritys 2 A	x	
Yritys 3 A	x	
Yritys 4 A		x
Yritys 5 A		x
Yritys 6 A	x	
Yritys 7 A	x	
Yritys 8 A	x	
Yritys 9 A	x	
Yritys 10 A	x	
Yritys 11 A		x
Yritys 12 A	x	
Yritys 13 A	x	
Yritys 14 A	x	
Yritys 15 A	x	
Yritys 16 A		x
Yritys 17 A		x
Yritys 18 A		x
Yritys 19 A	x	
Yritys 20 A	x	
Yritys 21 A	x	
Yritys 22 A	x	

TAULUKKO 4. Alueen B yritysten piha-alueen siisteys ja ulkovarastoinnin järjestelyt.

	Kunnossa	Siivouskehotus
ALUE B		
Yritys 1 B	x	
Yritys 2 B		x
Yritys 3 B		x
Yritys 4 B	x	
Yritys 5 B		x

5 TEOLLISUUSYRITYSTEN JÄTEHUOLTOKARTOITUS

Jätehuollonkartoituksen selvitettiin yritysten järjestämä jätehuolto. Kartoituksessa selvitetään, kuinka paljon ja millaisia jätejakeita yrityksessä syntyy, miten ne kerätään, kuka hoitaa jätteiden kuljetuksen ja mikä on jätteiden tyhjennysväli.

5.1 Tausta

Jätehuollonkartoitus tehtiin osana siisteysvalvontaa. Muiden, kuin kunnan vastuulle kuuluvien jätteiden jätehuollon järjestämisestä, vastaa lähtökohtaisesti jätteen haltija jätelain 28 §:n mukaisesti. Elinkeinotoiminnan jätehuolto ei kuulu kunnan vastuulle, vaan jätteen haltija huolehtii jätehuollon järjestämisestä tilaamalla tarvittavat palvelut esimerkiksi yksityisiltä jätehuoltoalan yrittäjiltä.

Jätelain 8 §:ssä veloitetaan noudattamaan etusijajärjestystä kaikessa toiminnassa mahdollisuuksien mukaan. Tämä tarkoittaa sitä, että yrityksen tulee toimia seuraavasti:

1. Ensisijaisesti yrityksessä on vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta.
2. Syntynyt jäte on ensisijaisesti valmisteltava uudelleenkäyttöä varten.
3. Syntynyt jäte on toissijaisesti kierrätettävä.
4. Jos kierrättäminen ei ole mahdollista, jäte on hyödynnettävä muulla tavoin.
5. Viimeisenä vaihtoehtona on jätteen loppukäsittely.

Kunnalliset jätehuoltomääräykset koskevat pääasiassa asumisessa syntyvän jätteen jätehuoltoa, mutta osa määräyksistä koskee myös yrityksiä. Siilinjärven kunta kuuluu Savo-Pielisen jätelautakunnan alueelle. Jätelautakunnan sivuilla on jätehuoltoon liittyviä määräyksiä, joita sovelletaan kunnan alueella olevilla yksityisillä ja yrityksillä. Yrityksien jätehuoltomääräyksiä sovelletaan kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluviin jätteisiin, jotka käsitellään kunnan jätehuoltojärjestelmässä kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella. Jätehuoltomääräyksiä sovelletaan kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä syntyvien tuottajavastuunalaisten jätteiden keräämiseen ja käsittelyyn toimittamiseen. (Elinkeinotoimintaa koskevat jätehuoltomääräykset, Savo-Pielisen jätelautakunta, jätelautakunta.fi, 4–6.)

Yrityksen tulee tietää tuottamansa jätteiden määrä ja laatu sekä pyrkiä vähentämään jätteen määrää ja sen vaarallisuutta. Yrityksen tulee lajitella ja varastoida tuottamansa jätteet asianmukaisesti. Astiat tulee sijoittaa siten, että niiden tyhjentämisestä ei aiheudu haittaa ympäristölle tai terveydelle. Eräiden jätteiden osalta tuotteen valmistaja ja maahantuoja vastaa käytöstä poistetun tuotteen jätehuollosta ja siitä aiheutuvista kustannuksista (tuottajavastuu). (Yrityksen jätehuolto, Suomi.fi.)

Vaaralliset jätteet tulee varastoida ja käsitellä yrityksessä asianmukaisesti. Yrityksen tulee pitää kirjaa vaarallisista jätteistä ja huolehtia tarvittavista luvista. Vaarallinen jäte tulee pitää erillään muista jätteistä ja merkitä varastointipaikat selkeästi. Erityisesti erilaisten aineiden varastoinnissa tulee huomioida se, etteivät ne joudu kosketuksiin toistensa kanssa. Vaarallinen jäte tulee pakata asianmukaisesti. Pakkaukseen tulee merkitä jätteen haltijan nimi, jätelaji sekä muut tarpeelliset tiedot ja varoitukset. Pakkaus tulee olla tiivis sekä uudelleen suljettavissa. Sen tulee kestää käytöstä, siirtämisestä ja säilytyksestä aiheutuvaa kuormitusta ja räsitystä. Pakkaus ei saa reagoida muiden jätteiden kanssa. Kun yritys luovuttaa jätteen eteenpäin, tulee kuljetusliikkeellä olla vaadittavat luvat vaarallisen jätteen kuljetukseen ja käsittelyyn. (Vaarallinen jäte, Suomi.fi.)

5.2 Suunnitelma ja toteutus

Jätehuollonkartoitus tehtiin siisteysvalvontakohteina oleville yrityksille. Yrityksille lähetettiin tarkastusilmoituksen yhteydessä jätehuoltolomake kuukautta ennen tarkastusajankohtaa. Jätehuoltolomakkeelle oli taulukoituna oletettuja syntyviä jätejakeita kuten paperi, pahvi, öljyiset jätteet, jarru- ja kytkinnesteet, sekajäte ym. vaaralliset jätteet. Jätehuoltolomakkeeseen piti kirjata, kuinka paljon jätettä syntyy ja kuka hoitaa jätteiden kuljetuksen.

Yritysten tuli täyttää jätehuoltolomake ja palauttaa se viranomaiselle ennen ilmoitettuja siisteysvalvontapäiviä. Jätehuoltolomake käytiin tarkastuksella läpi yrityksen yhteyshenkilön kanssa. Sen lisäksi tarkastettiin yrityksen jätteiden varastointipaikat sekä löytyykö syntyville jätejakeille omat astiat.

5.3 Tulokset

Kohteina olleiden teollisuusalueiden yrityksillä syntyi seuraavia jätejakeita, jotka ovat taulukoitu yrityskohtaisesti ja teollisuusalueittain. Jätejakeiden lisäksi yrityksiltä selvitettiin vaarallisten jätteiden kirjanpito (taulukot 5 ja 6).

TAULUKKO 5. Alueella A sijaitsevien yritysten kierrätettävät jätejakeet ja vaarallisten jätteiden kirjanpito.

ALUE A	Metalli	Pahvi	Paperi	Muovi	Lasi	Puujäte	Sekajäte	Akut	Sähkö- ja elektroniikka romu	Jäteöljyt	Öljyn suodattimet	Muut öljyiset jätteet	Renkaat	Jarru/kytkin jäähdytys nesteet	Maali- ja liuotin jätteet	Loiste putket	Aerosoli-jäte	Puhallushiekka	Biojäte	Jäterasvat	Vaarallisten jätteiden kirjanpito	
Yritys 1A	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x				x						Ei	
Yritys 2A	x	x	x	x	x	x	x	x	x						x							Ei
Yritys 3A		x					x													x		Ei
Yritys 4A	x	x		x			x	x		x	x	x	x									Ei
Yritys 5A	x	x	x	x		x	x															Ei
Yritys 6A	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x		x								Kyllä
Yritys 7A		x	x				x															Ei
Yritys 8A		x	x				x															Ei
Yritys 9A		x	x	x			x												x			Ei
Yritys 10A	x	x	x	x		x	x	x		x	x	x			x							Ei
Yritys 11A	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x										Ei
Yritys 12 A	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x			x				Ei
Yritys 13 A	x	x	x			x	x	x	x	x	x	x		x	x		x					Kyllä
Yritys 14 A	x	x	x		x		x	x	x	x	x	x	x	x	x							Kyllä
Yritys 15 A	x	x	x	x	x		x				x											Kyllä
Yritys 16 A		x	x	x																		Ei
Yritys 17 A	x	x	x	x		x	x		x								x					Ei
Yritys 18 A	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x									Ei
Yritys 19 A	x	x	x			x	x		x													Ei
Yritys 20 A	x	x			x		x												x			Ei
Yritys 21 A	x	x	x				x	x	x	x	x	x	x	x								Kyllä
Yritys 22 A		x					x															Ei

TAULUKKO 6. Alueella B sijaitsevien yritysten kierrätettävät jätejakeet ja vaarallisten jätteiden kirjanpito.

Alue B	Metalli	Pahvi	Paperi	Muovi	Lasi	Puujäte	Sekajäte	Akut	Sähkö- ja elektroniikka romu	Jäteöljyt	Öljyn suodattimet	Muut öljyiset jätteet	Renkaat	Jarru/kytkin jäähdytys nesteet	Maali- ja liuotin jätteet	Loiste putket	Aerosoli-jäte	Puhallushiekka	Biojäte	Jäterasvat	Vaarallisten jätteiden kirjanpito	
Yritys 1B	Yrityksessä ei synny jätettä																					
Yritys 2B	x	x	x	x		x			x	x	x	x										Ei
Yritys 3B	x	x	x	x				x	x	x	x		x									Ei
Yritys 4B	x	x	x	x	x	x	x		x	x												Kyllä
Yritys 5B	x	x	x	x													x					Ei

Jätehuoltokartoituksen perusteella yritysten jätehuolto järjestetään vaatimusten mukaisesti. Pienemmillä yrityksillä oli useita jätteenkuljettajia, kun taas suurempien konsernitason yritysten jätteenkuljettajana toimi yksi yritys, joka oli usein sama kuin kiinteistönhoidosta vastaava yritys.

Jätejakeita syntyi suurimmissa yrityksissä tonneja, kun taas pienimmissä muutamia kymmeniä kiloja kuukauden aikana. Jättemäärät on luokiteltu yrityskohtaisesti taulukoissa 7 ja 8 luokkiin vähän, kohtalaisesti ja paljon.

Jätteiden keräämisessä ja yritysten jätehuollon järjestämisessä ei ollut juurikaan huomautettavaa. Yrityksillä oli vaatimusten mukaiset jätekatokset, joissa oli jokaiselle jätejakeelle oma jätteastia (kuva 13).



KUVA 13. Esimerkki asianmukaisesta jätekatoksesta (Mutanen, 2020).

Pienenä huomiona nousi sekajätteen joukkoon menevä muovijäte, jonka voisi kierrättää omana jätejakeena. Tarkastusten kohteina olleilla yrityksillä jättemäärät eivät olleet isoja.

TAULUKKO 7. Alueen A yritysten jätemäärät.

	Vähän (+)	Kohtalaisesti (++)	Paljon (+++)
ALUE A			
Yritys 1 A		++	
Yritys 2 A		++	
Yritys 3 A	+		
Yritys 4 A		++	
Yritys 5 A			+++
Yritys 6 A		++	
Yritys 7 A	+		
Yritys 8 A	+		
Yritys 9 A	+		
Yritys 10 A	+		
Yritys 11 A		++	
Yritys 12 A			+++
Yritys 13 A			+++
Yritys 14 A			+++
Yritys 15 A		++	
Yritys 16 A	+		
Yritys 17 A		++	
Yritys 18 A		++	
Yritys 19 A	+		
Yritys 20 A	+		
Yritys 21 A			+++
Yritys 22 A	+		

TAULUKKO 8. Alueen B yritysten jätemäärät.

	Vähän (+)	Kohtalaisesti (++)	Paljon (+++)
ALUE B			
Yritys 1B	+		
Yritys 2B		++	
Yritys 3B		++	
Yritys 4B			+++
Yritys 5B		++	

6 HIEKAN- JA ÖLJYNEROTINJÄRJESTELMIEN TOIMINNAN KARTOITUS

Ympäristöministeriön asetuksessa, rakennusten vesi ja viemärlaitteiston 33 §:ssä säädetään erotinjärjestelmistä seuraavaa;

Jätevesilaitteisto tulee varustaa tarpeellisin erotin- ja käsittelylaittein, jos jätevesi sisältää esimerkiksi hiekkaa, lietettä, rasvaa, bensiiniä, öljyä tai muita haitallisia fysikaalisia tai kemiallisia aineita. Erotinlaitteiden on sijaittava niin, että ne ovat helposti ja haittaa aiheuttamatta huolettavissa ja tyhjennettävissä. (Ympäristöministeriön asetus, rakennusten vesi- ja viemärlaitteisto 1047/2017, 33 §.)

Valtioneuvoston asetuksen 10 §:ssä säädetään keskisuurten energiantuotantoyksiköiden ja laitosten öljynerotinjärjestelmistä seuraavaa;

Valtioneuvoston asetuksen keskisuurten energiantuotantoyksiköiden ja laitosten ympäristönsuojeluvaatimuksista nestemäisten polttoaineiden täyttö- ja purkupaikkojen vedet, öljysäiliöiden suoja-aldaiden vedet sekä muut vedet, jotka voivat sisältää öljyä, on johdettava öljynerottimeen tai umpikaivoon. Öljynerottimet on varustettava öljytilan täyttymisestä ja umpikaivot kaivon täyttymisestä ilmoittavalla hälytysjärjestelmällä, joiden toimivuus on testattava vähintään vuoden välein.

Jos öljynerottimista poistuvat vedet johdetaan jätevesiviemäriin, ne on käsiteltävä standardin SFS-EN-858-1 mukaisessa II- luokan öljynerottimessa, josta poistuvan hiilivetytypitoisuus on alle 100 mg/l. Jos öljynerottimesta poistuvia vesiä ei johdeta jätevesiviemäriin, ne on käsiteltävä standardin SFS- EN-858-1 mukaisessa I-luokan öljynerottimessa, josta poistuvan hiilivetytypitoisuus on alle 5 mg/l. Tämän jälkeen ne voidaan johtaa sadevesiviemäriin tai vesistöön.

Viemäriin on oltava välittömästi öljynerottimen jälkeen näytteenotto- ja sulkuventtiilikaivo, josta voidaan sulkea jätevesien pääsy viemäriin tai muuhun purkupaikkaan. Näytteenotto- ja sulkuventtiilikaivo on sijoitettava, merkittävä ja suojattava siten, että kaivoon on esteetön pääsy. Sulkuventtiili on voitava sulkea viivytyksettä kaikissa olosuhteissa. Öljynerottimet on pidettävä toimintakuntoisina ja ne on tarkistettava vähintään kerran vuodessa ja tyhjennettävä tarvittaessa. (Valtioneuvoston asetus keskisuurten energiantuotantoyksiköiden ja -laitosten ympäristönsuojeluvaatimukset 1065/2017, 10 §.)

6.1 Vaatimukset ja ohjeet

Viemäriin asennettava hiekanerotin estää hiekan, ja öljynerotin öljyjen sekä polttonesteiden pääsyn viemäriverkostoon. Erotin valitaan sekä mitoitetaan ympäristöministeriön asetuksen mukaan, kiinteistöjen vesi- ja viemärlaitteistoista asetettuihin määräyksiin perustuen ja tulevan vesimäärän (l/s) mukaan. (Hiekan- ja öljynerottimet, Siilinjärven kunta.)

Hiekanerotin sakka on poistettava, kun sakkatila on täytynyt yli puolen välin. Öljynerotin on tyhjennettävä hyvissä ajoin ennen öljytilan tai sakkapesän täyttymistä. Tyhjennyksen jälkeen erottimet täytetään vedellä ennen käyttöönottoa ja hälyttimen anturi puhdistetaan tyhjennyksen yhteydessä. Erottimien kuntoa ja täyttymistä sekä hälyttimien toimivuutta on tarkkailtava säännöllisesti, jotka on kirjattava ylös tyhjennyspäivämäärä, jätemäärä, kuljettaja ja määräraipaikka. (Hiekan- ja öljynerottimet, Siilinjärven kunta.)

Erotinjärjestelmät jaetaan I- ja II-luokan erottimiin. Kuvassa 14 on pelkistetty kuva II-luokan öljynerottimen toiminnasta. I-luokan öljynerottimilla puhdistetaan mm. öljyistä sadevettä, jätevettä tai teollisuuden vesiä. Erotinta käytetään pysäköintialueilla, ajoteilla, teollisuudessa, polttoasemilla, pesualueilla ja huoltoliikkeissä. I-luokan erotinjärjestelmä on varustettu yhdistämissyksiköllä, joka tehostaa öljykerrosten yhdistymistä ja nopeuttavat niiden erottumista vedestä. I-luokan erotinjärjestelmiä on kahdentyyppisiä, yhdistyssuodattimilla varustettuja öljynerottimia, joita käytetään pääasiassa öljyisen sadeveden puhdistukseen ja yhdistyslevyllä varustettuja öljynerottimia käytetään jätevedelle, jossa on raskaampia öljyjä, pesuvesiä ja sadevesiä. (STOPOIL-erottimet, 1.)



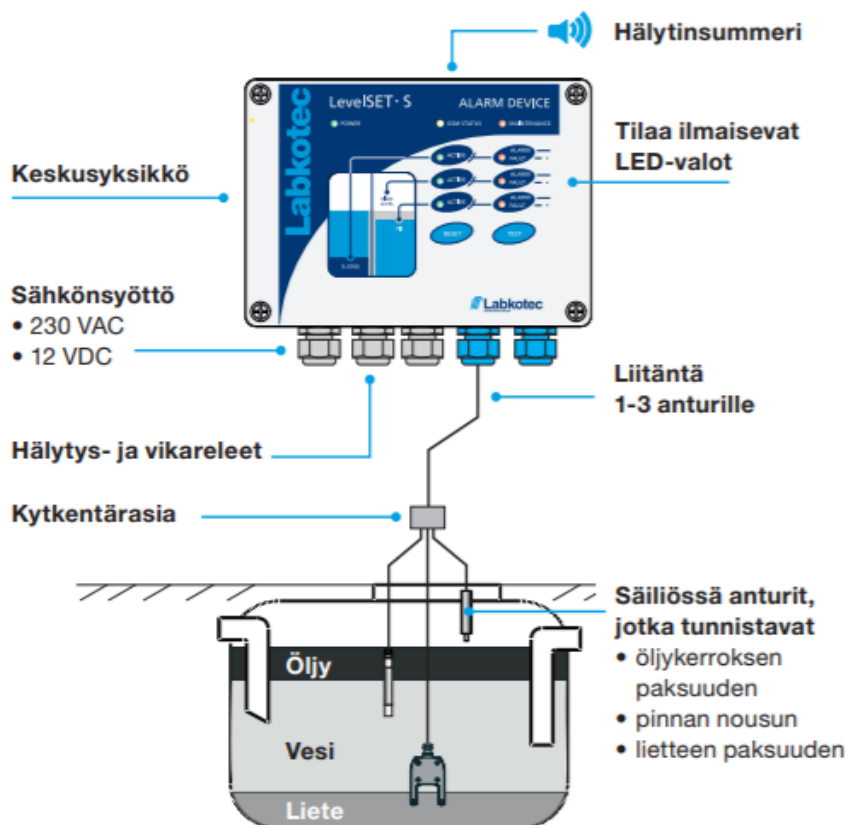
KUVA 14. Pelkistetty kuva II-luokan öljynerottimen toiminnasta. (Labkotec)

II-luokan öljynerottimia käytetään erottamaan sadevedestä tai teollisuuden jätevesistä öljyä ennen viemärointiä. Erotinta käytetään yleisemmin pysäköintialueilla, teollisuudessa, romuttamoilla sekä autokorjaamoilla. II-luokan erottimen toiminta perustuu öljyn ja polttoaineen erottamiseen vedestä painovoimaisesti, öljytuotteiden noustessa vettä kevyempänä pintaan. (STOPOIL- erottimet, 6.)

Eurooppalainen standardi EN 858-1:2002 on vahvistettu suomalaiseksi kansalliseksi standardiksi. Öljynerottimet mitoitetaan ja testataan tämän standardin mukaan sekä Suomen rakennusmääräyskokoelman D1/2007 mukaisesti. (Labkotec white paper, öljyn- ja rasvanerottimien automaattiset hälytysyksiköt, 3.)

EN 858-standardin mukaan jäteveden puhdistus aloitetaan kiintoaineiden laskeuttamisella hiekka- tai liete-erottimella. Hiekkanerotin asennetaan ennen öljynerotinta tai öljynerottimen kuoreen. Öljynerottimen jälkeen asennetaan sulkuventtiilillä varustettu näytteenottokanava. Kanavan avulla voidaan tarkkailla viemäriverkoston johdettavan jäteveden laatua. Sulkuventtiilin avulla voidaan estää öljyisen veden läpivirtaus onnettomuustilanteessa tai erottimen öljytilan ollessa täynnä. Öljynerottimet on varustettu hälyttimellä, joka alkaa hälyttämään, kun erottimessa sallittu öljytaso ylittyy. Hälytys ohjautuu kiinteistöllä olevaan ohjauskeskukseen ja

siitä edelleen esimerkiksi puhelimeen. Kuvassa 15 on esitetty erottimen hälytinjärjestelmän rakenne. Vanhemmissa järjestelmissä on valohälytyn, joka alkaa vilkkua öljytason ylittyessä. Öljynerotin voidaan varustaa öljynpysäytysventtiilillä, joka asennetaan poistoputken eteen. Venttiili estää öljyn purkautumisen poistoputkeen, jos öljynerotimessa sallittu öljymäärä on päässyt ylittymään. (STOPOIL- erottimet, 1.)



KUVA 15. Erottimen hälytinjärjestelmän rakenne. (Labkotec)

Öljynerotimen tyhjennysväli määräytyy kohteen käyttöasteen, jätevesimäärien ja erottimen koon perusteella. Erotin kannattaa tarkastaa vähintään kaksi kertaa vuodessa. Hiekanerotin on suositeltavaa tyhjentää vähintään kerran vuodessa. (Lassila & Tikanoja, Kaivojen tyhjennys ja puhdistus).

Tarkastuspöytäkirjan liitteenä on ohjeistus tarkastuksien kohteina olleille yrityksille. Hiekanerotus- ja öljynerotuskaivot on tarkastettava ja tyhjennettävä säännöllisin väliajoin, kuitenkin aina tarvittaessa. Erotuskaivojen hälyttimet tulee tarkastaa säännöllisesti ja ne on pidettävä kunnossa. Yrityksen tulee pitää kirjaa erotuskaivojätteiden poistosta ja hälyttimien tarkastuksista. Nämä tiedot on pyydettäessä esitettävä ympäristönsuojeluviranomaiselle. Öljynerotimen- ja sulkukaivon kansissa tulisi olla keltaisella värillä merkinnät. (Öljynerotimen kansi kokonaan keltainen ja sulkukaivon kannessa sektoreittain keltaisella maalattu 2 kärkikolmiota

vastakkain). Sulkuventtiilin sulkuavain tulisi olla helposti otettavissa lähimmän ulko-oven vierestä. Sulkukaivon sisällä olevassa venttiilissä pitäisi olla kiinni-auki- merkintä. Rakennuksen kyljessä lähellä öljynerotin- ja sulkukaivoa tulisi olla öljynerotinkaivon/näytteenottoaivon ja sulkuventtiilikaivon sijaintikartta, joka tulisi olla helposti luettavissa hätätilanteessa.

6.2 Suunnitelma ja tarkastukset

Jätehuoltolomakkeeseen sisältyi jätehuoltokartoituksen lisäksi hiekan- ja öljynerotinjärjestelmiin liittyviä kysymyksiä. Kartoituksessa selvitettiin, onko yrityksessä hiekan- ja öljynerotinjärjestelmät, kuka hoitaa tyhjennyksen, montako kertaa vuodessa tyhjennykset tehdään, milloin viimeksi järjestelmät on huollettu ja tarkastettu sekä löytyykö kiinteistöllä öljynerotinjärjestelmästä sulkukaivoa.

Tarkemman selvityksen kohteiksi valittiin seitsemän yritystä, jotka olivat korjaamo-, maanrakennus- ja metallialanyrityksiä, jotka käyttivät toiminnassaan öljypohjaisia tuotteita. Kohteina olleet yritykset valittiin siisteysvalvontatarkastuksien perusteella ja ajankohdasta sovittiin puhelimitse siisteystarkastuksien jälkeen.

Käyntejä varten laadittiin tarkastuslista (liite 5) helpottamaan tarkastuksen kulkua. Lomakkeelle koottiin tarkastuksella selvitettäviä asioita. Käynneillä selvitettäviä asioita olivat:

- erottimien ajantasaiset sijaintipiirrokset
- erottimien rakenne, merkki, malli
- erottimen luokka (I vai II-luokka)
- viimeisin tyhjennys ja jätemäärä
- tyhjennyksestä vastaava
- kyltti/kaivon kannen merkinnät
- järjestelmän hälyttimen toiminta
- erottimen purku: jätevesiviemäri, hulevesiviemäri, maasto
- maastossa näkyvää öljykalvoa tai öljyn hajua
- maastoon purkavan erottimen putket näkyvillä ja merkitty
- sulkuventtiilin toimivuus
- venttiilin auki-kiinni opaste

Tarkastukset tehtiin lokakuun viimeisellä viikolla vuonna 2020. Käynneillä tarkastettiin silmämääräisesti öljyn- ja hiekanerotinkaivot, joille pääsy oli mahdollista sekä sijaintipiirrokset ja viimeisimmät tyhjennys- ja huoltoasiakirjat.

6.3 Tulokset

Tarkastettavista yrityksistä neljällä yrityksellä erotinjärjestelmät olivat kokonaisuudessaan kunnossa ja ne olivat tyhjennetty ja huollettu asianmukaisesti sekä näyttivät silmämääräisesti siisteille (kuva 16). Lopuilla tarkastetuilla yrityksillä oli epäselvyyksiä erotinjärjestelmien huolloista, milloin on viimeisin tyhjennys tehty, kaivojen tarkkoja sijainteja ei tiedetty eikä hälyttimien toimintaa ei ollut testattu tai yritys ei tiennyt hälytinjärjestelmästä lainkaan. Lisäksi joidenkin yritysten kaivoja ei saatu auki tai niitä ei löydetty.

Jokaiselta tarkastuksen kohteena olevalta yritykseltä puuttui öljynerottimen- ja sulkukaivon kansion merkinnät (kuva 17 ja 18) sekä sijaintikartta rakennuksen seinästä. Kaikkien puutteiden osalta kirjoitettiin yrityksille ohjeistus, joka jaettiin öljyn- ja hiekanerotinjärjestelmien tarkastuspöytäkirjan liitteenä.



KUVA 16. Siisti öljynerotin, jossa hälytin toimii sekä lisäksi öljynerottimessa on suodattimet (Saarelainen 2020).



KUVA 17. Keltainen öljynerottimen merkintä puuttuu öljynerottimen kaivonkannesta (Saarelainen 2020).



KUVA 18. Sulkukaivon venttiilin auki-kiinni-merkintä sekä kaivonkannen merkintä puuttuu (Saarelainen 2020).

Tarkastetut yritykset on koottu taulukkoon 9, jossa on taulukoituna yrityskohtaisesti tulokset öljyn- ja hiekanerotinjärjestelmien tarkastuksista.

TAULUKKO 9. Öljyn- ja hiekanerotinjärjestelmä tarkastuksien tulokset yrityskohtaisesti.

	Kunnossa	Korjattavaa	Merkinnöissä parannettavaa
Yritys 4 A		x	x
Yritys 6 A	x		x
Yritys 12 A		x	x
Yritys 13 A	x		x
Yritys 14 A	x		x
Yritys 21 A	x		x
Yritys 4 B		x	x

7 SELVITYS YRITYSTEN HALUKKUUDESTA JÄRJESTÄÄ JÄTEHUOLTO YHTEISKERÄYKSELLÄ

Yhteiskeräyskartoituksessa selvitettiin alueiden yritysten halukkuutta järjestää tavanomaisten jätteiden keräys yhteiskeräysmenetelmällä lähikiinteistön tai 2–3 yrityksen kesken. Yhteiskeräyksessä kyse olisi samasta asiasta kuin ”kimppakeräys” asuinkiinteistöillä. Tämä voisi pienentää jätehuollosta aiheutuvia kustannuksia sekä helpottaa vastuun jakamista yritysten kesken jätehuollon järjestämistä koskevilla asioilla. Keskitetyllä jätteen keräyksellä yritykset voisivat säästää kuljetuskustannuksissa ja jätemaksuissa, jotka jakautuisivat yhteiskeräykseen osallistuvien yritysten kesken.

7.1 Tausta

Yhteiskeräyksen selvittäminen perustui jätehuoltokartoituksen tuloksiin. Selvitykseen otettiin mukaan yrityksessä syntyvät tavanomaiset jätteet; paperi, pahvi, lasi, muovi, sekajäte, metalli ja biojäte. Uusi jätelakiesitys sisältää jätteiden lajitteluvollisuuden tiukentumisen yrityksille. (Valtionneuvosto, Jätelain uudistus etenee). Alueen yhteiskeräyksestä kiinnostuneet yritykset tekisivät keskenään sopimuksen, jossa jätteet lajiteltaisiin ja vietäisiin ns. isäntänä toimivan yrityksen jätteenkeräyspisteeseen. Jätteenkeräyspisteeseen sijoitettaisiin astiat tavanomaisille jätteille. Yritykset päättäisivät jätteen kuljetusyrityksestä yhteisesti ja tyhjennys välistä. Jätehuollosta syntyvät kustannukset jaettaisiin yhteiskeräykseen osallistuneiden yritysten kesken.

7.2 Kysely

Kysely tehtiin Webropol-kysely ohjelmalla. Kyselyn linkki lähetettiin joulukuun alussa vuonna 2020 yrityksen yhteyshenkilölle sähköpostitse ja yhdelle yritykselle paperisena versiona postitse. Muistutussähköposti lähetettiin yrityksille tammikuussa vuoden 2021 alussa. Kysely oli auki tammikuun 2021 loppuun. Kyselyssä tiedusteltiin seuraavaa:

- Millä alueella yrityksenne sijaitsee?
- Mikä on yrityksen pääasiallinen toiminta?
- Koetteko, että yrityksen jätehuollon järjestämisestä on riittävästi tietoa saatavilla?
- Kaipaisitteko viranomaiselta ohjeistusta/neuvontaa yrityksen jätehuollon järjestämiseen liittyen?
- Rastikaa, mitkä jätejakeet yrityksessänne lajitellaan (akut, biojäte, jarru/kytkin/jäähdytysnesteet, jäteöljyt, lasi, maali- ja liuotinjätteet, metalli, muovi, muut öljyiset jätteet, pahvi, puujäte, renkaat, sekajäte, sähkö- ja elektroniikkaromu, öljynsuodattimet tai emme lajittele)
- Koetteko jätteiden lajittelussa haasteita?
- Olisitteko kiinnostuneita yhteisestä jätehuollosta alueen yritysten kesken?
- Jos haluat lisätietoa yhteiskeräysmahdollisuudesta/haluat osallistua yhteiskeräykseen, jätä alle yrityksen yhteystiedot.

7.3 Selvityksen tulokset

Yhteiskeräyskyselyyn vastasi yhdeksän yritystä 27:stä. Eniten vastauksia tuli teollisuusalueelta A. Vastanneet yritykset olivat mm. maanrakennus-, kuorma-autojen- ja kevyiden- ja raskaiden moottoriajoneuvojen-, moottoriajoneuvojen korjaus ja huolto-, puutavaratuotetukku- ja työkalu- ja tarvikeyrityksiä.

Jokaisen vastanneen yrityksen mielestä yritysten jätehuollon järjestämisestä on riittävästi tietoa saatavilla. Yrittäjät kokivat, etteivät tarvitse neuvontaa tai ohjeistusta viranomaisen puolelta eivätkä koe haasteita jätteiden lajittelussa.

Kyselyn päätavoitteena oli selvittää yritysten kiinnostus järjestää jätehuolto yhteiskeräysmenetelmällä. Alueiden yrityksillä oli yhteinen mielipide tähän, eli he eivät ole kiinnostuneita yhteiskeräyksestä. Syyt, joita alueen yritykset olivat kirjoittaneet avoimeen vastauskenttään, on referoitu luvussa 8.5.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET TULOXSISTA

Siilinjärven teollisuusalueella A ja B siisteysvalvonnan yhteydessä tehtyjen havaintojen perusteella yritysten pitää kiinnittää huomiota piha-alueen siisteysteen, ulkovarastoinnin- ja jätehuollon järjestämiseen sekä öljyn- ja hiekanerotinjärjestelmien toimintaan ja -huoltoihin.

Piha-alueen siisteys: Tarkastuksella kiinnitettiin erityistä huomiota vaarallisiin jätteisiin sekä maastossa näkyviin öljyläikkiin. Piha-alueilla havaittiin roskaantumista. Niiden siivouksille viranomaisen asetti määräajan. Yritykselle, joille tarkastuspöytäkirjassa asetettiin määräaika siivouksille sekä kehoitus hankkia polttoainesäiliöiden viereen imeytysainetta ylivuotojen varalta, tehdään jälkitarkastus kesän vuonna 2021 aikana.

Ulkovarastoinnin järjestäminen: Teollisuusalueiden yrityksillä oli paljon ulkona järjestettyä varastointia, mutta se ei ole häiritsevää ohikulkijoiden tai ympäröivän maiseman kannalta. Teollisuusalueiden yritysten ulkovarastointi oli pääosin kunnossa. Ulkovarastoinnissa yrityksiä kehoitettiin tarkempaan öljytuotteiden varastointia. Öljytuotteiden alta puuttui valuma-altaat, jotka suojaavat maaperää valumilta ja/tai isommilta vuodoilta. Ulkovarastoinnissa löytyneiden puutteiden osalta viranomaisen kirjasi tarkastuspöytäkirjaan kehotuksen ja jälkitarkastukset näiden osalta tehdään kesän aikana vuonna 2021.

Jätehuollon järjestäminen: Yritykset järjestävät itse jätehuoltonsa ja valitsevat jätteiden kuljettajansa. Jätehuollon kuljettajia pienemmillä yrityksillä saattoi olla 2–3, jotka noutivat eri jättejakeita tietyin väliajoin. Isoimmilla konsernitason yrityksillä oli yleensä yksi jätteenkuljettaja, joka hoitaa yrityksessä myös kiinteistöhuollon. Jätekatokset olivat asianmukaisia, jätteiden lajittelussa ei ollut puutteita ja kierrättäminen on yrityksissä hallinnassa. Yrityksillä on hyvät valmiudet täyttää tulevan jätelain vaatimukset lajittelun osalta.

Öljyn- ja hiekanerotinjärjestelmä tarkastukset: Hiekan- ja öljynerotinjärjestelmien tarkastuksissa suurimmalla osalla yrityksistä järjestelmät oli tyhjennetty ja määräaikaishuollettu sekä hälytinjärjestelmät toimivat. Jokaisella yrityksellä oli erottimet siistejä. Jokaisella yrityksellä oli puutteina erotinjärjestelmien kansien merkinnät sekä sulkukaivon- ja öljynerottimen sijaintikartan puuttuminen rakennuksen kyljestä. Viranomaisen kirjasi tarkastuspöytäkirjaan korjattavat puutteet sekä yleisen ohjeistuksen öljyn- ja hiekanerottimien huoltoihin liittyen.

Yhteiskeräys yrityksillä: Kehittämishankkeena alueen yrityksille tehtiin kysely, jossa selvitettiin yritysten halukkuutta järjestää jätteiden yhteiskeräys alueen yritysten kesken.

Yhteiskeräys kyselyyn vastanneet teollisuusalueen yritykset olivat yhtä mieltä yhteiskeräyksestä. Yritykset eivät olleet kiinnostuneita yhteiskeräyksen järjestämisestä. Perusteluina oli mm. isommilla konsernitason yrityksillä, sopimukset jätteiden kuljettajien kesken. Toisekseen alueen yrityksillä syntyvien jätteidenmäärät vaihtelevat paljon, mikä tarkoittaa sitä, että jättei-

den kustannusjakaumat ovat erilaiset eri yrityksillä. Tässä tapauksessa yhteiskeräyksen kustannukset jakautuisivat epätasaisesti osallistuvien yritysten kesken. Teollisuusalueiden pienimmillä yrityksillä jätemäärät ovat pieniä tai olemattomia, jolloin heillä ei ollut tarvetta yhteiskeräykseen. Näin ollen yhteiskeräystä ei tulla järjestämään valvonnan kohteena olleilla teollisuusalueilla.

9 KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Siisteyvalvonta: Valvonnan toteuttaminen vie paljon aikaa. Valvonnan järjestämiseen tarvitaan henkilö, joka hoitaa valvontaan tulevien yritysten kartoituksen, yhteystietojen selvittämisen, yritysten lähestymisen kirjeitse ja sähköpostilla sekä jätehuoltokartoituksen puhelimitse ja/tai sähköpostilla. Osan työstä tekee toimistos sihteeri ja osan tarkastaja. Valvontatarkastukset vievät 1–2 työpäivää riippuen valvottavien kohteiden lukumäärästä. Tarkastuspöytäkirjojen laatiminen vie noin yhden työviikon. Nämä työvaiheet ovat tarkastajilla.

Kehittämisehdotuksena valvontaan voisi ottaa lisähenkilön, kuten esimerkiksi alan harjoittelijan, joka hoitaisi suurimman osan kaikesta valmistelevasta työstä, yhteydenpidon yrityksiin, osallistuisi tarkastuksille ja laatisi alustavasti tarkastuspöytäkirjat. Tällöin pystyttäisiin helpottamaan merkittävästi tarkastajien työmäärää ja kunakin vuonna pystyttäisiin valvomaan laajempia alueita sekä tarkastajien resursseja jäisi muuhun viranomaistyöhön. Harjoittelujakson pituus tulisi olla vähintään 2–3 kk, jotta harjoittelija ennättäisi perehtyä valvonnan järjestämiseen.

Tarkastuksille osallistuu aika iso joukko ihmisiä. Jotta tarkastus tilanteet ovat sujuvia on tärkeää pohtia ennakkoon tehtävät eri henkilöiden välillä. Harjoittelija voi mm. keskittyä valokuvaamaan ja kirjaamaan viranhaltijoiden sekä lautakunnan jäsenten tekemiä havaintoja.

Öljyn- ja hiekanerotinjärjestelmien tarkastukset: Öljyn- ja hiekanerotinjärjestelmien valvontaa tulisi lisätä. Siilinjärven kunnassa on paljon yrityksiä, joiden toiminnassa on öljytuotteiden käsittelyä.

Valvonnan kehittämiseksi olemassa olevat erotinjärjestelmät tulisi ensimmäiseksi selvittää. Selvityksen pohjalta kunnan ympäristönsuojeluviranomainen pystyisi tekemään valvontaohjelma, jonka avulla kohteet tarkastettaisiin esimerkiksi 2–3 vuoden aikana.

Valvonnan yhteydessä voisi kehittää järjestelmän, johon yritykset voisi itse ilmoittaa toimipaikassaan olevat hiekan- ja öljynerotinjärjestelmät sekä milloin ne on viimeksi huollettu, tyhjenetty ja tarkastettu. Järjestelmä helpottaisi viranomaisen valvontatyötä, koska esimerkiksi yrityksissä, jotka ovat ilmoittaneet huollot ja tarkastukset, ei tarvitsisi käydä tekemässä tarkastusta. Valvontatyö voitaisiin tällöin keskittää yrityksiin, joiden erotinjärjestelmistä ei ole tietoja.

Pihan siisteyden vaikutus yrityksen imagoon: Piha-alueen siisteydellä on suuri merkitys, koska se vaikuttaa asiakkaan odotuksiin ja asiakastyytyvyyteen sekä luo mielikuvan millainen yritys on kyseessä. Tärkeää on, että valvonta jatkuu tulevinakin vuosina ja kaikki kunnan alueella olevat teollisuusalueet valvotaan esimerkiksi viiden vuoden välein. Tämän avulla pystyttäisiin kitkemään sotkuisimmat yrityspihaat ja alueet olisivat kokonaisuudessa siistimpiä. Yrityksille voisi olla jonkinlainen palkkana, esimerkiksi ”Vuoden siistein yritys” palkinto. Tällä palkkanaalla voisi saada yrityksiä siivoamaan pihojaan.

10 POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli saada mahdollisimman laaja kuva pienteollisuusalueiden siisteysvalvontaprojektista ja viranomaistyöstä. Tavoite toteutui selvitystyön, kohteissa tehtyjen tarkastuskäyntien, jätehuoltokartoituksen ja yhteiskeräys kyselyn avulla. Opinnäytetyöhön saatiin kerättyä tietoa siisteysvalvontaprojektin järjestämisestä ja viranomaistyöstä tarkastuksilla sekä löydettiin kehittämissuhteita, joita voisi jatkossa tutkia lisää.

Tekemisen aikana opin järjestelmällisyyttä, sain syventää ammatillista osaamista ympäristönsuojelu alalla sekä huomasin, miten kirjoittamisen aikatauluttaminen on tärkeää, jolloin kirjoittaminen sujuu paremmin ja asiat tehdään yksi kerrallaan.

Opinnäytetyön aikana sain kehittää ammatillistani kasvua mm. lainsäädäntöjen ja säädösten avulla, suorittaa määrätyistä työtehtävistä harjoittelupaikassani, hallita monenlaisia osa-alueita, parantaa ongelman ratkaisutaitojani, organisoida erilaisia kokonaisuuksia, ottaa vastuuta sekä osata toimia eri vuorovaikutustilanteissa ja toimia yhteistyökykyisesti eri työyhteisöjen kanssa.

Työssä onnistuttiin hyvän ohjauksen lisäksi siinä, että opinnäytetyön kirjoittamiseen annettiin aikaa enemmän mitä oli aluksi suunniteltu, jolloin aiheeseen pystyi syventymään paremmin sekä sai kokemusta kahden valvontaprojektin järjestämisestä kahden peräkkäisen kesän aikana. Valvonnan aikana onnistuttiin siinä, kuinka tarkastukset sujuivat ongelmitta.

Opinnäytetyöstä tuli laaja monien eri tarkastelun kohteena olevien asioiden avulla, joita olivat siisteysvalvontaprojekti, viranomaistyö, jätehuoltokartoitus, hiekan- ja öljynerotinjärjestelmä tarkastukset ja yhteiskeräyksen selvittäminen kyselyn avulla. Työ onnistui ja olen tyytyväinen lopputulokseen.

Opinnäytetyötä kunta voi hyödyntää seuraavissa siisteysvalvontaprojekteissa työohjeena. Jatkossa voisi selvittää tämän opinnäytetyön pohjalta yritysten öljyn- ja hiekanerotinjärjestelmiä. Selvitystyö voisi olla esimerkiksi toisen opinnäytetyön aiheena.

LÄHTEET

- Hallintolaki 434/2012. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030434#O2L6P39>. Viitattu 14.4.2021.
- Jätelaki 2011/646. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110646>. Viitattu 19.11.2020
- Labkotec white paperi, Öljyn- ja rasvaerottimien automaattiset hälytysyksiköt. Pdf-tiedosto. Julkaistu 12/2015. https://oktry.fi/wp-content/uploads/2016/06/Labkotec-White-Paper_FIN_net.pdf. Viitattu 23.3.2021.
- Laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta 1013/1996. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1996/19961013>. Viitattu 19.11.2020
- Lassila & Tikanoja, Kaivojen tyhjennys ja puhdistus. Verkkojulkaisu. <https://www.lt.fi/fi/yritysviivakoodit/asiakkaat/palvelut/viemarihuolto/kaivon-tyhjennys-ja-puhdistus>. Viitattu 26.12.2020
- Maankäyttö- ja rakennuslaki 1999/132. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132>. Viitattu 19.11.2020
- Maanmittauslaitos. Karttapaikka. Verkkopalvelut. <https://asiointi.maanmittauslaitos.fi/karttapaikka/>. Viitattu 18.2.2021
- Nousiainen, Matti. Ympäristönsuojelupäällikkö. Siilinjärven Kunta. Haastattelu 10.11.2020.
- Nuutinen, Kari. Rakennustarkastaja. Siilinjärven Kunta. Haastattelu 22.3.2021.
- Savo-Pielisen jätelautakunta, Elinkeinotoimintaa koskevat jätehuoltomääräykset. Pdf-tiedosto. Julkaistu 22.7.2019. <https://www.jatelautakunta.fi/wp-content/uploads/2020/07/jatehuolto-maaraykset-elinkeinotoimintaa-koskien.pdf>. Viitattu 3.3.2021
- Siilinjärven kunta, Kunta Strategia 2018. Pdf-tiedosto. Julkaistu 2.6.2018. <https://storage.googleapis.com/siilinjarvi-production/2018/06/670dccab-kuntastrategia.pdf>. Viitattu 19.11.2020
- Siilinjärven kunta. Jätehuollon valvonta. Verkkojulkaisu. <https://www.siilinjarvi.fi/asuminen-ja-ymparisto/jatehuolto/jatehuollon-valvonta/>. Viitattu 16.11.2020
- Siilinjärven kunta. Hiekan- ja öljynerottimet. Verkkojulkaisu. <https://www.siilinjarvi.fi/asuminen-ja-ymparisto/jatehuolto/jatehuollon-valvonta/hiekan-ja-oljynerottimet/> Viitattu 26.12.2020
- STOPOIL- erottimet. Pdf- tiedosto. <https://raita.com/stopoil.pdf>. Viitattu 26.12.2020
- Suomi.fi. Vaarallinen jäte. Verkkojulkaisu. Päivitetty 14.12.2020. <https://www.suomi.fi/yritykselle/vastuut-ja-velvollisuudet/ymparistovastuu/opas/yrityksen-jatehuollon-jarjestaminen/vaarallinen-jate> Viitattu 26.12.2020.
- Suomi.fi. Yrityksen jätehuolto. Verkkojulkaisu. Päivitetty 14.12.2020. <https://www.suomi.fi/yritykselle/vastuut-ja-velvollisuudet/ymparistovastuu/opas/yrityksen-jatehuollon-jarjestaminen/yrityksen-jatehuolto>. Viitattu 26.12.2020.
- Valtionneuvosto.fi. Jätelain uudistus etenee – erilliskeräyksen laajeneminen vauhdittaa kiertoaloutta. Päivitetty 30.11.2020. <https://valtioneuvosto.fi/-/1410903/jatelain-uudistus-etenee-erilliskerayksen-laajeneminen-vauhdittaa-kiertotaloutta>. Viitattu 25.4.2021.

Valtioneuvoston asetus keski suurten energiatuotantoyksiköiden ja -laitosten ympäristönsuojeluvaatimukset 1065/2017. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20171065#Pidp447927920>. Viitattu 26.12.2020.

Ympäristöministeriö asetus, rakennusten vesi- ja viemärlaitteisto 2018. Pdf-tiedosto. Julkaistu 22.12.2017. [file:///C:/Users/eevas/Downloads/Ymp%C3%A4rist%C3%B6ministeri%C3%B6n%20asetus%20rakennusten%20vesi-%20ja%20viem%C3%A4rlaitteistoista%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/eevas/Downloads/Ymp%C3%A4rist%C3%B6ministeri%C3%B6n%20asetus%20rakennusten%20vesi-%20ja%20viem%C3%A4rlaitteistoista%20(1).pdf) Viitattu 26.12.2020.

Ympäristöministeriö. Ympäristönsuojelulainsäädännön laillisuusvalvontaopas 2014. Pdf-tiedosto. Julkaistu 9/2014. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/153474/OH_9_2014.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Viitattu 7.3.2021.

Ympäristöministeriön asetus rakennusten vesi- ja viemärlaitteistoista 1047/2017. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20171047#Pidp446263952>. Viitattu 26.12.2020.

Ympäristöministeriö. Ympäristövalvonnan ohje 2016. Pdf-tiedosto. Julkaistu 2/2016. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/74989/OH_2_2016.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Viitattu 7.3.2021.

Ympäristönsuojelulaki 2014/527. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20140527>. Viitattu 7.3.2021.

LIITE 1: TARKASTUSILMOITUS



SIILINJÄRVI
Siilinjärven kunta
Viranomaislautakunta

Tarkastusilmoitus
Hallintolaki 39 §

1 (3)

18.9.2020

Ympäristön siisteyden tarkastukset Nikkarin- ja Takojantiellä Vuorelan ja Toivalan teollisuusalueen kiinteistöillä

Siilinjärven kunnan viranomaislautakunta tekee teollisuusalueiden ympäristön siisteyden valvontaa lokakuussa 2020. Valvontaa tehdään tarkastuksilla, joihin osallistuu kunnan ympäristönsuojelutarkastaja, rakennustarkastaja sekä viranomaislautakunnan jäseniä lautakunnan edustajina. Tarkastuksilla valvotaan jätelain nojalla roskaamiskieltoa ja jätehuollon järjestämistä sekä maankäyttö- ja rakennuslain nojalla ulkovarastoinnin asianmukaisuutta.

Viranomaislautakunta tekee Nikkarintiellä Vuorelan teollisuusalueen kiinteistöillä ja Takojantiellä Toivalan teollisuusalueen kiinteistöillä roskaantumista ja ulkovarastointia koskien tarkastuksia

torstaina 15.10.2020 klo 9.00 alkaen ja

perjantaina 16.10.2020 klo 9:00 alkaen

Tarkastukset ovat ympäristönsuojelulain 172 §:n, jätelain 123 §:n sekä maankäyttö- ja rakennuslain 183 §:n mukaisia.

Tarkastukset alkavat 15.10. Nikkarintieltä. Tarkastuksilla on tarkoitus selvittää, onko tonttien piha-alueella tapahtuva varastointi maankäyttö- ja rakennuslain säännösten ja asemakaavamääräysten mukaista ja onko tonteilla varastoituna jätteeksi katsottavia tavaroita tai materiaalia taikka romuajoneuvoja tai muuta jätteeksi katsottavaa romua, jonka varastointi vaatisi ympäristönsuojelu- ja/tai jätelainsäädännön perusteella erityisiä olosuhteita (esimerkiksi maaperäsuojauksia). Tarkastuksilla selvitetään myös yritysten jätehuollon järjestämistä. Tämän kirjeen liitteenä on jätehuoltolomake, jonka pyydämme täyttämään ennakkoon.

Savonian ammattikorkeakoulun opiskelija tekee tämän vuoden tarkastuksista opinnäytetyön. Opinnäytetyön tekijä on mukana tarkastuksilla ja ottaa yritykseenne lokakuun alkupuolella yhteyttä mm. yrityksenne jätehuollon järjestämisestä.

Postiosoite
PL 5
71801 Siilinjärvi

Käyntiosoite
Kapteeninväylä 5
70900 Toivala
www.siilinjarvi.fi

Puhelin
044 740 1422
Faksi
017 401 132

Sähköposti
etunimi.sukunimi@siilinjarvi.fi
ymparistosuojelu@siilinjarvi.fi



SIILINJÄRVI
Siilinjärven kunta
Viranomaislautakunta

Tarkastusilmoitus
Hallintolaki 39 §

2 (3)

18.9.2020

Tarkastuksista antavat lisätietoja va. ympäristönsuojelutarkastaja Anne Mutanen, puhelin 044 740 1421 ja rakennustarkastaja Kari Nuutinen, puhelin 044 740 1431 (1.10.2020 alkaen).

	Matti Nousiainen ympäristönsuojelupäällikkö puh. 044 740 1422	Kari Nuutinen rakennustarkastaja
Liitteet	Lainsäädäntöä tarkastusta koskien Jätehuoltolomake	
Jakelu	Nikkarintien ja Takojantien liike-, varasto ja teollisuusrakennusten omistajat ja yritykset	

Postiosoite
PL 5
71801 Siilinjärvi

Käyntiosoite
Kapteeninväylä 5
70900 Toivala
www.siilinjarvi.fi

Puhelin
044 740 1422
Faksi
017 401 132

Sähköposti
etunimi.nakunimi@siilinjarvi.fi
ymparistosuojelu@siilinjarvi.fi



18.9.2020

Lainsäädäntöä Jätelain (646/2011) 28 §:n mukaan jätehuollon järjestämisen pääperiaatteena on, että jätteen haltijan on järjestettävä jätehuolto. Kiinteistön haltijan on järjestettävä jätehuolto, jos jätteen haltija ei huolehdi velvollisuudestaan. Lain 72 §:n mukaan ympäristöön ei saa jättää jätettä, hylätä konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa (*roskaamiskielto*). Lain 73 §:n mukaan roskaajan on poistettava roskaava esine tai aine ympäristöstä ja muutoinkin siivottava roskaantunut alue.

Jätelain 24 §:n mukaan lain mukaisia yleisiä valvontaviranomaisia ovat ELY-keskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Jätelain 123 §:n mukaan valvontaviranomaisella tai sen määräämällä viranhaltijalla on muualla kuin pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvontaa sekä täytäntöönpanoa varten oikeus kulkea toisen alueella ja päästä paikkaan, jossa harjoitetaan tämän lain soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa, sekä tehdä tarkastuksia.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 167 §:n mukaan rakennettu ympäristö on pidettävä rakennusluvan mukaisessa käytössä ja siistissä kunnossa. Lain 169 §:n mukaan varastointi ulkosalla on järjestettävä niin, ettei se turmele tieltä tai muulta yleiseltä kulkuväylältä tai alueelta näkyvää maisemaa taikka häiritse ympäröivää asutusta. Asemakaava-alueella ei aluetta saa käyttää häiriötä aiheuttavaan tai ympäristöä rumentavaan varastointiin taikka pitkäaikaiseen tai laajaan tavaroiden ulkosäilytykseen, jollei asemakaavasta muuta johdu.

Maankäyttö- ja rakennuslain 126 a §:n 1 momentin kohdan 6) mukaan maankäyttö- ja rakennuslain 126 §:n mukainen toimenpidelupa tarvitaan suurehkon varastointi- tai pysäköintialueen taikka tällaiseen alueeseen verrattavan alueen järjestämiseen (*säilytys- tai varastointialue*).

Hallintolain (434/2003) 39 §:n mukaan viranomaisen on ilmoitettava toimivaltaansa kuuluvan tarkastuksen aloittamisajankohdasta asianosaiselle, jota asia välittömästi koskee, jollei ilmoittaminen vaaranna tarkastuksen tarkoituksen toteutumista. Edellä tarkoitettulla asianosaisella on oikeus olla läsnä tarkastuksessa sekä esittää mielipiteensä ja kysymyksiä tarkastukseen liittyvistä seikoista. Tarkastuksen kuluessa asianosaiselle on, mikäli mahdollista, kerrottava tarkastuksen tavoitteista, sen suorittamisesta ja jatkotoimenpiteistä. Tarkastus on suoritettava aiheuttamatta tarkastuksen kohteelle tai sen haltijalle kohtuutonta haittaa. Tarkastajan on viipymättä laadittava tarkastuksesta kirjallinen tarkastuskertomus, josta tulee käydä ilmi tarkastuksen kulku ja tarkastajan tekemät keskeiset havainnot. Tarkastuskertomus on annettava tiedoksi tarkastuksessa läsnäoloon oikeutetulle asianosaiselle.

Postiosoite
PL 5
71801 Siilinjärvi

Käyntiosoite
Kapteeninväylä 5
70900 Toivola
www.siilinjarvi.fi

Puhelin
044 740 1422
Faksi
017 401 132

Sähköposti
enunimi.nukunimi@siilinjarvi.fi
ymparistosuojelu@siilinjarvi.fi

LIITE 2: JÄTEHUOLTOLOMAKE

Siilinjärven kunta

Jätehuoltolomake

1(2)

Ympäristönsuojelu

18.9.2020

Yritys

Osoite

Yhteyshenkilö

Sähköposti

Jätteiden käsittely

Jätelajike	Määrä/vuosi	Käsittely/säilytys	Toimituspaikka
Metalli			
Pahvi			
Paperi			
Muovi			
Lasi			
Puujäte			
Sekajäte			
Akut			
Sähkö- ja elektroniikkaromu			
Jäteöljyt			
Öljynsuodattimet			
Muut öljyiset jätteet			
Renkaat			
Jarru/kytkin/jäähdytys- nesteet			
Maali- ja liuotinjätteet			

Siilinjärven kunta

Jätehuoltolomake

2(2)

Ympäristönsuojelu

18.9.2020

Muu			
-----	--	--	--

Pidetäänkö vaarallisista jätteistä kirjanpitoa?

Erotinjärjestelmät

Hiekanerottimet ja niiden tyhjennys (kuinka usein, kuka tyhjentää):


Öljynerottimet ja niiden tyhjennys (kuinka usein, kuka tyhjentää):

Onko erotinjärjestelmässä sulkukaivoa?

Mihin erotinjärjestelmä purkaa vedet?

LIITE 3: KYSELY YHTEISKERÄYKSESTÄ YRITYKSILLE

SAVONIA**Kartoitus yritysten yhteisestä jätehuollosta**

 Pakolliset kentät merkitään asteriskilla (*) ja ne tulee täyttää lomakkeen viimeistelemiseksi.

Yritysten kiinnostus yhteisen jätehuollon järjestämisestä

Siilinjärven viranomaislautakunta teki syksyllä 2020 Vuorela-Toivala -teollisuusalueella yritysten siisteysvalvontaa. Tämän kyselyn tarkoituksena on kartoittaa em. yritysten kiinnostusta järjestää jätehuoltoa yhteiskeräyksin. Kyselyn tutkimusaineistoa- ja tuloksia tullaan käyttämään opinnäytetyössä (Savonia-ammattikorkeakoulu, ympäristötekniikan insinööri). Vastaukset käsitellään anonyymisti.

Kiitos yhteistyöstä!

Millä alueella yrityksenne sijaitsee? *

- Toivala
 Vuorela

Yrityksenne pääasiallinen toiminta (voit valita useamman vaihtoehdon) *

- Asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen
- Elintarvikkeiden yleistukkukauppa
- Henkilöautojen ja kevyiden moottoriajoneuvojen vähittäiskauppa
- Kahvila-ravintolat
- Kuorma-autojen, kevyiden- ja raskaiden moottoriajoneuvojen tukkukauppa
- Maa- ja metsätalouskoneiden ja -tarvikkeiden tukkukauppa mukaan lukien traktorit
- Maa- ja metsätalouskoneiden valmistus
- Maa- ja vesirakentaminen
- Mainostoimisto
- Maisemanhoitopalvelut
- Metallirakenteiden ja niiden osien valmistus
- Moottoriajoneuvojen korjaus ja huolto
- Muu rauta- ja rakennusalan vähittäiskauppa
- Muualla luokittelematon kemiallisten tuotteiden valmistus
- Puutavaratuotetukkukauppa
- Ravintolat
- Sähköasennus
- Sähkönjakelu- ja valvontalaitteiden valmistus
- Talorakentaminen ja myynti
- Teollisuudessa käytettävien muiden koneiden tukkukauppa
- Tieliikenteen tavarakuljetus
- Työkalu- ja tarviketukkukauppa

Jätehuollon järjestäminen

Yrityksissä syntyvät jätteet kuuluvat jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin. Yrityksen tehtävänä on tunnistaa, lajitella ja varastoida sekä huolehtia toiminnassaan syntyneet jätteet ja vaaralliset jätteet asianmukaiseen vastaanottoipaikkaan. Toimiva ja asianmukainen jätehuolto vähentää kaatopaikoille menevän jätteen määrää, säästää kustannuksia sekä lisää ympäristön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Koetteko, että yrityksen jätehuollon järjestämisestä on riittävästi tietoa saatavilla?

Kyllä

Ei, koska

Voit halutessasi kommentoida vastaustasi tekstikenttään.

Kaipaisitteko viranomaiselta ohjeistusta/neuvontaa yrityksen jätehuollon järjestämiseen liittyen?

Kyllä, millaista?

En

Jätteiden lajittelu

Jätteiden kierrätys ja lajittelu ovat osa yrityksen kustannustehokasta ja ympäristöä säästävää toimintaa. Kierrättäminen edistää tehokkaasti kiertotaloutta ja toteuttaa yrityksen ympäristövastuuta. Lajittelulla jätteet saadaan tehokkaasti uudelleen hyödynnettäväksi.

Yrityksessämme lajitellaan seuraavat jätejakeet *

- Akut
- Biojäte
- Jarru/kytkin/jäähdytysnesteet
- Jäteöljyt
- Lasi
- Maali- ja liuotinjätteet
- Metallit
- Muovi
- Muut öljyiset jätteet
- Pahvi
- Paperi
- Puujäte
- Renkaat
- Sekajäte
- Sähkö- ja elektroniikkaromu
- Öljynsuodattimet
- Muu mikä?
- Emme lajittele

Koetteko jätteiden lajittelussa haasteita?

- Ei
- Kyllä, millaisia?

Kiinnostus yritysten yhteisestä jätehuollosta

Hyvin suunniteltu yritysten jätehuolto antaa monia hyötyjä ja etuja. Yhteinen jätehuolto pienentää yrityksille jätehuollosta aiheutuvia kustannuksia. Se helpottaa myös vastuun jakamista yritysten kesken jätehuollon järjestämistä koskevissa asioissa. Keskitetyllä jätteenkeräyksellä yritykset säästävät mm. kuljetuskustannuksissa ja jätemaksuissa.

Eli kyse olisi samasta asiasta kuin kimpakeräys asunnoilla. Alueella kiinnostuneet yritykset tekisivät

yhteiskeräyksestä keskenään sopimuksen (2 – 3 yritystä), jossa jätteet lajiteltaisiin ja vietäisiin jonkun mukana olevan yrityksen jätteenkeräyspisteeseen. Tämä yritys toimisi yhteiskeräyksen "isäntänä".

Olisitko kiinnostuneita yhteisestä jätehuollosta alueen yritysten kesken?

Kyllä

En, miksi?

Voit halutessasi kommentoida vastaustasi tekstikenttään.

Jos haluat lisätietoa yhteiskeräys mahdollisuudesta/haluat osallistua yhteiskeräykseen (jos sellainen järjestyy) jätä alle yrityksen yhteystiedot.

Yrityksen nimi	<input type="text"/>
Yrityksen yhteyshenkilön nimi	<input type="text"/>
Matkapuhelin	<input type="text"/>
Sähköposti	<input type="text"/>
Osoite	<input type="text"/>
Postinumero	<input type="text"/>
Postitoimipaikka	<input type="text"/>

LIITE 4: TARKASTUSPÖYTÄKIRJA



SIILINJÄRVI
Viranomaislautakunta

Tarkastuspöytäkirja

1(2)

xx.10.2020

Xxx teollisuuskiinteistön (yritys oy:n) piha-alueen siisteys ja varastoinnin järjestelyt

Aika 15/16.10.2020
Paikka Teollisuuskiinteistö tai Yritys Oy, Osoite, Postinumero ja postitointipaikka
Läsnä Xx, Yritys Oy
 viranomaislautakunnan puheenjohtaja
 viranomaislautakunnan jäsen
 kunnanhallituksen edustaja viranomaislautakunnassa
 rakennustarkastaja
 ja ympäristönsuojelutarkastaja
 ympäristönsuojelun harjoittelija

Tarkastus oli ympäristönsuojelulain (527/2014) 172 §:n, jätelain (646/2011) 123 §:n sekä maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 183 §:n mukainen. Tarkastuksen tekemisestä ilmoitettiin ennakoon Yritys Oy:lle 21.9.2020 lähetetyllä kirjeellä.

Taustaa Siilinjärven kunnan viranomaislautakunta tekee ympäristön siisteyden valvontaa lokakuussa 2020 Toivalan ja Vuorelan teollisuusalueilla. Valvontaa tehdään tarkastuksilla, joihin osallistuu kunnan ympäristönsuojelutarkastaja, rakennustarkastaja sekä viranomaislautakunnan jäseniä lautakunnan edustajina. Tarkastuksilla valvotaan jätelain nojalla roskaamiskieltoa sekä maankäyttö- ja rakennuslain nojalla erityisesti ulkovarastoinnin asianmukaisuutta. Lisäksi tarkastuksilla selvitetään yritysten jätehuollon järjestämistä.

Tarkastushavainnot

Yritysten jätehuolto

Erotinjärjestelmät

Lainsäädäntöä

Jätelain (646/2011) 72 § *roskaamiskiellon* mukaan ympäristöön ei saa jättää jätettä, hylätä konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa. Jätelain 73 § mukaan roskaajan on poistettava roskaava esine tai aine ympäristöstä ja muutoinkin siivottava roskaantunut alue.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 167 §:n mukaan rakennettu ympäristö on pidettävä rakennusluvan mukaisessa käytössä

Postiosoite
PL 2
71501 Siilinjärvi

Käynnistösivusto
Kajantie 10
70900 Siilinjärvi
www.siilinjarvi.fi

Puhelin
044 740 1421
Faksi
017 401 132

Sähköposti
osasto@siilinjarvi.fi
ymparisto@siilinjarvi.fi

ja siistissä kunnossa. Lain 189 §:n mukaan varastointi ulkosalla on järjestettävä niin, ettei se turmele tieltä tai muulta yleiseltä kulkuväylältä tai alueelta näkyvää maisemaa taikka häiritse ympäröivää asutusta. Asemakaava-alueella ei aluetta saa käyttää häiriötä aiheuttavaan tai ympäristöä rumentavaan varastointiin taikka pitkäaikaiseen tai laajaan tavaroiden ulkosäilytykseen, jollei asemakaavasta muuta johdu.

Valtioneuvoston asetuksessa (172/2012) jätteistä (14 §) säädetään, että muun muassa teollisuus-, palvelu- ja muun elinkeinotoiminnan harjoittajan on jätelain 8, 13 ja 15 §:ssä säädetyin edellytyksin järjestettävä vastuulleen kuuluvan paperi-, kartonki-, lasi-, metalli-, muovi- ja biojätteen erilliskeräys ja kierrätys. Asetuksen 16 §:n perusteella rakennus- ja purkujätteen haltijan on järjestettävä jätteen erilliskeräys siten, että mahdollisimman suuri osa jätteestä voidaan jätelain 8 §:n mukaisesti valmistella uudelleenkäyttöön taikka muutoin kierrättää tai hyödyntää. Asetuksen 17 §:n mukaan jätteen haltijan on jätelain 15 ja 17 §:ssä säädetyin edellytyksin järjestettävä erilaatuisten öljyjätteiden erilliskeräys.

Huomiot tarkastuksen perusteella

Tarkastuksen perusteella osoite x olevan teollisuushallin piha-alueen siisteys ja ulkovarastointijärjestelyt olivat kunnossa/ei kunnossa.

va, ympäristönsuojelutarkastaja

rakennustarkastaja

Jakelu

Yritys Oy/ sp

LIITE 5: ÖLJYN- JA HIEKANEROTINJÄRJESTELMÄ TARKASTUSLISTA

Erotinjärjestelmien tarkastuslista:

Yrityksen nimi:

Hiekanerotin

Sijainti piirros

Erottimen rakenne

Milloin viimeksi tyhjennetty ja paljonko jätettä

Kuka tyhjentää

Öljynerotin

OK

Huomiot

Ajantasaiset sijaintipiirrokset

Erottimen rakenne
(betonikaivot/tehdasvalmisteinen)

Erottimen merkki ja malli

I-luokan vai II-luokan erotin?

Onko toiminta muuttunut erottimen rakentamisen jälkeen ja onko mitoitusta tällöin tarkistettu

Kyltti/kaivon kannen merkintä



Järjestelmässä hälytin



Hälyttimen toiminta



milloin viimeksi tyhjennetty ja paljonko jätettä?



kuka tyhjentää?



erottimen purku:
jätevesiviemäri,
hulevesiviemäri, maasto?



näkykö maastossa öljykalvoa
tai öljyn hajua?



onko maastoon purkavan
erottimen putket näkyvillä ja
merkitty?





Näytteenotto-/sulkuventtiilikaivo

Kaivon kannen merkintä?

Sulkuventtiin toimivuus

Venttiin auki-/kiinni -opaste tehty

Kyltti/sijaintipiirros näkyvillä

